

การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดสถาบันอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

วิทยานิพนธ์

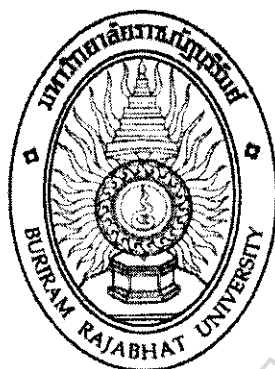
ของ

สมัคร นรินทร์รัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

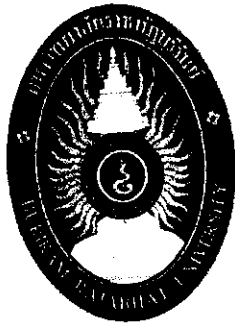
**THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE ADMINISTRATION IN
INSTITUTES OF VOCATIONAL EDUCATION
NORTHEASTERN REGION 5**

Samak Narinram

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
of Master of Education Program in Educational Administration**

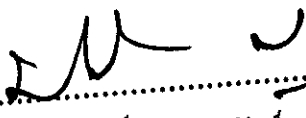
May 2018

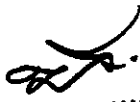
Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายสมัคร นรินทร์รัมย์
 เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

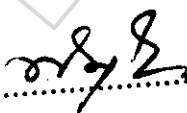

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

 กรรมการ
 (ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ)
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

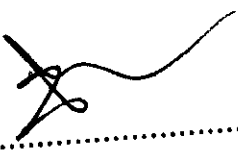

 กรรมการ
 (ดร.กระพัน ศรีงาม)
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

 กรรมการ
 (ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

 (ดร.พัชนี กุลกาณันท์)
 คณบดีคณะครุศาสตร์
 วันที่..... 25 11 2561

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมส ตมคุณา)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 วันที่..... 25 11 2561

ชื่อเรื่อง	การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5		
ผู้วิจัย	สมัคร นรินทร์รัมย์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ		ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.กระพั่น ศรีงาน		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง 5 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ใช้ประชากร จำนวน 35 คน และครู จำนวน 278 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซ์และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	The Internal Quality Assurance Administration in Institutes of Vocational Education Northeastern Region 5		
AUTHER	Samak Narinram		
THESIS ADVISORS	Dr. Banphot Wongtongcharoen	Major Advisors	
	Dr. Krapan Sri - ngan	Co - advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2018

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the internal quality assurance administration in Institutes of Vocational Education Northeastern Region 5 and 2) to compare the opinions of school administrators and teachers about the internal quality assurance administration in these institutes, classified by their positions and work experience. The samples were 35 school administrators and 278 teachers, determined by the sample size table of Krejcie and Morgan and selected by multi-stage random sampling. The instrument used to collect data was a questionnaire created by the researcher with three parts: checklist, 5-rating scale, and open-ended form. Its reliability was 0.96. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by t-test, and one way ANOVA, and the difference of the average was tested by the method of Scheffe'. The results of this study were as follows:

1. The internal quality assurance administration in Institutes of Vocational Education Northeastern Region 5 according to the opinions of school administrators and teachers was at the high level in overall and each aspect. When considering each aspect, it was found that the quality control in education was first ranked, followed by the quality assessment in education, and the quality auditing in education respectively.

2. The comparison of the opinions of school administrators and teachers about the internal quality assurance administration in these institutes, classified by their positions was significantly different at the .05 statistical levels in overall aspect. When considering each aspect, it was found that the quality auditing in education was significantly different at the .05 statistical levels while other aspects were not different.

3. The comparison of the opinions of school administrators and teachers about the internal quality assurance administration in these institutes, classified by their work experience was not different in overall aspect. When considering each aspect, it was found that the quality control in education was significantly different at the .05 statistical levels while other aspects were not different.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.กระพั่น ศรีงาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก ในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งสาม ท่าน คือ นายสมชัย อินอ่อน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นายสมชาย อินทร์ปรานต์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นายอดุลย์ ผิวผัน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารและครูสังกัดสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารและครู สังกัดสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวนรินทร์รัมย์ ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จทุกขั้นตอน

ประโยชน์และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณและแสดงความกตัญญูแก่บุพการี และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

สมัคร นรินทร์รัมย์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอ努มติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
ความหมายของคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	8
ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา.....	11
กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.....	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	16
ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	16
หลักการและความสำคัญดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	19
แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	25
ขั้นตอนการเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	28
ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	33
บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	34
บริบทการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษา	41
ความสำคัญของการประกันคุณภาพอาชีวศึกษา	41
คุณภาพและมาตรฐานของอาชีวศึกษา.....	42
หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	43
แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา	49
มาตรฐานอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555	52
มาตรฐานการศึกษา.....	55
ความหมายของมาตรฐานการศึกษา.....	55
มาตรฐานการอาชีวศึกษา.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	91
สมมติฐานของการวิจัย.....	91
วิธีดำเนินการวิจัย.....	92
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	96
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	96
ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	106
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย	110
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	111
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	120
ประวัติย่อของผู้วิจัย	122

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
4.1	จำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน	78
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 โดยรวมและรายด้าน	79
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ	80
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ	82
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ	84
4.6	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกัน คุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน	86
4.7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกัน คุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน	87
4.8	เปรียบเทียบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนก ตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นรายข้อ	88
4.9	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5	89

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ขั้นตอนในการบริหารงานคุณภาพ.....	22
2.2 เอกสารที่ควรจะต้องจัดทำเพื่อให้การทำงานเป็นมาตรฐาน.....	22
2.3 มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการอาชีวศึกษา.....	43
2.4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญ และมีความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาประเทศชาติเป็นอย่างยิ่งจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า บัญญัติสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรม ของบุคคล สังคม บ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชน ได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษา ความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวต่อไปโดยตลอด (ยุทธชัย อุดมมา. 2553 : 1) มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาครั้งใหม่โดยมีในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 11-24) ประกอบด้วย 9 หมวด ซึ่งในหมวด 4 ว่าด้วย แนวการจัดการศึกษา ได้กำหนดไว้ชัดเจนทั้งในเรื่องของผู้เรียน (มาตรา 22) ในหมวด 5 ได้กล่าวถึงเรื่อง การบริหารและการจัดการศึกษา ในหมวด 6 มาตราที่สำคัญได้แก่มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณธรรมและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ที่มีหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา ในแต่ละระดับ ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

การพัฒนาด้านการศึกษารัฐบาลได้ทุ่มเทในการจัดการศึกษาเพียงใด แต่ผลของการดำเนินการยังอยู่ในระดับต่ำ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินของสถาบัน IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย

ในการประเมินนั้นใช้เกณฑ์ชี้วัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งสิ้น 13 เกณฑ์ ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 51 จากจำนวนทั้งหมด 57 ประเทศซึ่งต่ำกว่าประเทศในเอเชียด้วยกันนอกจากนี้ในการจัดอันดับคุณภาพทางการศึกษาในกลุ่มอาเซียนจากการประชุมของ WEF ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 8 เมื่อเทียบปริมาณแล้วประเทศไทยได้รับการลงทุนทางการศึกษาสูงกว่าประเทศอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 15 –16)

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ จัดระบบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วางแผน จนถึงประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนางานของตนตามทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับหลักสูตร เป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม (อารีรัตน์ วัฒนสิน. 2553 : 5) ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้การจัดการศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้นและวิธีการที่จะทำให้เกิดผลเช่นนั้นได้ คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจะต้องมีการประเมินภายใน โดยหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจะต้องนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกในรอบที่สามที่จะประเมินในช่วงปีการศึกษา 2554 – 2558 ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ดังต่อไปนี้ (กฎกระทรวงข้อ 22)

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) ให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 6) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 7) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 35)

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์การมหาชนได้นำผลการประเมินภายนอกในรอบที่สาม (ช่วงปีการศึกษา 2554 – 2558) ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ซึ่งสถานศึกษา จำนวน 9 สถานศึกษา นำผลการทดสอบแห่งชาติ (V-NET) ในการประกันคุณภาพรอบที่สาม มาเป็นข้อมูลในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์จะมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ นั่นคือ ผลการทดสอบแห่งชาติ (V-NET) โดยมีมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพ

การศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา วิชาชีพ มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ มาตรฐานที่ 7 การประกันคุณภาพภายใน ซึ่งการประเมินมาตรฐานการอาชีวศึกษา ตามกฎกระทรวงทั้งหมด 35 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้ฐาน (14 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (12 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (9 ตัวบ่งชี้) สถานศึกษาจะต้อง ไม่มีผลการประเมินในตัวบ่งชี้ใดได้ปรับปรุง หรือมีผลการประเมินได้พอใช้ไม่เกิน 2 ตัวบ่งชี้ จึงจะ ได้รับการรับรองปัญหาภายในประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยมีสาเหตุเกิดจาก บุคลากรทางการศึกษาขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพ ภายใน ซึ่งปัญหาสำคัญคือ การประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนมากดำเนินการ ในลักษณะการเก็บ ข้อมูล เพียงเพื่อให้ได้ผล ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ขาดการนำมาตรฐานการอาชีวศึกษาไปจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและการขาดกำหนดภารกิจ การประกันคุณภาพภายในให้บุคลากร นำไปปฏิบัติ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เป็นการสร้างระบบ และกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม นโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาต้นสังกัดและ สถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกัน คุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555 : 25)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารการประกัน คุณภาพภายในสถาบันอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 โดยเฉพาะการบริหารการประกัน คุณภาพภายใน สถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวาง แผนการบริหารการประกันคุณภาพภายใน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตลอดจนทั้งหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆในการ บริหารการประกันคุณภาพภายใน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบการบริหารการประกันคุณภาพภายใน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
2. เป็นข้อมูลสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ในการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ให้สามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นข้อมูลสนเทศสำหรับสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ในการให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ซึ่งเป็นการศึกษาการบริหารการประกันคุณภาพภายใน

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 7 – 8) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา
2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำนวน 7 สถานศึกษา (วิทยาลัยเทคนิค) ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คนและครูจำนวน 954 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 989 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กรณีผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประชากรซึ่งมีจำนวน 35 คน ส่วนครูได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี. 2553 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คนแล้วทำการสุ่มให้กระจายตามสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

- 3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง จำแนกเป็น
 - 3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.1.1.2 ครู
- 3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น
 - 3.1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 3.1.2.2 5 – 10 ปี
 - 3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การบริหารการประกันคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินงาน กิจกรรมตามภารกิจปกติที่กำหนดกิจกรรมหรือการปฏิบัติใด ๆ ในการให้บริการเพื่อให้เกิดผลผลิต ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ประกอบด้วย

1.1 การควบคุมคุณภาพ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนา สถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.3 การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดย บุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลในสถานศึกษา ซึ่งถึงแม้จะเป็น บุคคลภายนอกแต่ก็ยังถือเป็นการประเมินภายใน

2. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียง 5

2.2 ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการครู ครูสอนพิเศษที่ได้รับแต่งตั้ง จากสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง 5

3. ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.2 5 – 10 ปี

3.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

4. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 หมายถึง สถานศึกษาที่เป็น วิทยาลัยเทคนิค เปิดสอนสายระดับปฏิบัติการปริญญาตรี ประกอบด้วย 7 สถานศึกษา ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุศล วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ วิทยาลัยเทคนิค คูเมือง วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ และวิทยาลัยเทคนิคสุรนารี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยนำเสนอในหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.4 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2 หลักการและความสำคัญดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.3 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.4 ขั้นตอนการเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.5 ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.6 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. บริบทการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษา
 - 3.1 ความสำคัญของการประกันคุณภาพอาชีวศึกษา
 - 3.2 คุณภาพและมาตรฐานของอาชีวศึกษา
 - 3.3 หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.4 แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา
 - 3.5 มาตรฐานอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555
 - 3.6 มาตรฐานการศึกษา
 - 3.6.1 ความหมายของมาตรฐานการศึกษา
 - 3.6.2 มาตรฐานการอาชีวศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา มีบทบาทสำคัญ ซึ่งการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษา ของนักวิชาการ ได้ดังนี้

ความหมายของคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษา

คุณภาพ (Quality) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุนทร พูนพิพัฒน์ (2540 : 6) ได้กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติและลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่แสดงให้เห็นได้ว่า มีความสามารถที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจได้ตรงตามความต้องการที่ได้รับไว้

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2543ก : 28) ได้ให้ความหมายของคุณภาพ หมายถึง การทำให้ลูกค้าพึงพอใจด้วยการทำให้ความต้องการและความสมหวังของลูกค้าได้รับการตอบสนอง

บรรจง จันทมาศ (2541 : 1) ได้กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติทุกประการของผลิตภัณฑ์ การบริการที่ตอบสนองความต้องการและสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า แม็คโดนัลด์ (McDonald. 1978 : 1 ; อ้างถึงใน ธเนศ คิครุ่งเรือง. 2549 : 10) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง การปฏิบัติการให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ โดยที่เราสามารถเข้าไปจัดระบบให้เป็นระเบียบได้ และทำให้เราทราบว่าเมื่อใดที่เราจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

สรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติของการให้บริการโดยรวมที่สร้าง ความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

คุณภาพการศึกษา ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

วัลลภ กันทรพิชัย (2541 : 8) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับตนเองและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักอนุรักษ์และพัฒนาดังกล่าว มีสุขภาพกายและจิตดี มีความเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และระบอบประชาธิปไตย

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2542 : 1) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติ คุณลักษณะ สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งแสดง

ความสามารถในการตอบสนองความต้องการ ความจำเป็นสำหรับผู้เรียน สังคมในปัจจุบันและอนาคตโดยได้มาตรฐานตามที่กำหนด

คูมส์ (Coomps. 1970 : 1; อ้างถึงใน จินตนา หัวใจเพชร. 2542 : 12) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ลักษณะที่สอดคล้องกับความจำเป็น (Fitness Fir need)

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการ

การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพไว้ ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2541 : 2) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพคือ การวางแผนปฏิบัติของหน่วยงานที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2540 : 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ กระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความเป็นเลิศและเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการศึกษาได้ให้สิ่งที่ผู้เรียนและสังคมต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

บรรจง จันทมาศ (2541 : 2) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่วางไว้ จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะได้ผลงานที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์

อุทุมพร จามรมาน (2541 : 2) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การระบุมความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเป้าหมายตลอดวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

สุพจน์ เอียงกุญชร (2553 : 12) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติใด ๆ ที่หากจะดำเนินการตามระบบหรือแบบแผนที่วางไว้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า จะได้ผลงานที่มีคุณภาพ ตรงตามลักษณะที่พึงประสงค์

มอร์แกน และเอเวอร์เร็ด (Morgan & Everett. 1990 : 25 ; อ้างถึงใน เข้มทอง สิริแสงเลิศ. 2540 : 31) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ เป็น โครงร่างเพื่อรับประกันว่า ระบบสำหรับพัฒนาและเตรียมการให้เกิดผลผลิตที่ต้องการนั้น ได้สร้างวิธีการปฏิบัติเพื่อรับประกันคุณภาพไว้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว เป็นการพยายามป้องกันความสูญเสียมิให้เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มแรกและเป็นการรับประกันว่าการบริการจะบรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติที่กำหนดกิจกรรมหรือการปฏิบัติใด ๆ ในการให้บริการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดีมีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ และเป็นที่ยอมรับของผู้มารับบริการ ซึ่งความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ ดังนี้

สงบ ลักษณ์ะ (2541 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นความคิดที่ตรงกับคำว่า รับผิดชอบต่อสังคม ที่สังคมมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาบุตรหลานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล สนองความสนใจ ความต้องการและความถนัดที่แตกต่างกัน ข้อสำคัญคือ ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการ

อำรุง จันทวานิช (2542 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพประกอบด้วย หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการ กล่าวคือ หลักสูตรต้องยืดหยุ่นและมีความเป็นสากล กระบวนการเรียนการสอนต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการสอนมุ่งเน้นการค้นคว้า สร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน ร่วมการประเมินผลการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีที่กว้างขวางเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรพัฒนา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 11) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ไม่ใช่เป็นการจับผิดหรือทำให้บุคคลเสียหาย
2. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูปฏิบัติกร และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานกำกับ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารจัดการและดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

แนวคิดและหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2543ข : 34) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ผลผลิตต้องตอบสนองต่อลูกค้าและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ในด้านการบริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อรูปของคณะกรรมการ

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2540 : 2) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญในเชิงระบบอย่างน้อย 4 ส่วน คือ ปัจจัยป้อน กระบวนการ ผลผลิต และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต่างเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องประกันองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1. คุณภาพของปัจจัยการศึกษา เช่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ
2. คุณภาพของกระบวนการของการศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร การนิเทศและการสนับสนุนทางวิชาการ
3. คุณภาพของผลผลิตของการศึกษา เช่น คุณภาพของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน เป็นต้น
4. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมหรือปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 12) ได้ให้แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาได้ร่วมกันคิดพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน
3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการต้องให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาและปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี

สรุปได้ว่า แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารจัดการและดำเนินงานการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด โดยถือว่าอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

หลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2543 ก : 32) ได้กล่าวถึงหลักการการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบาย การบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรให้จังหวัด สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท
2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. รัฐจะต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีระบบการตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา และมีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 3) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชน

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานมีคุณภาพตามที่กำหนด ซึ่งได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วันชัย ศิริชนะ (2549 : 51 – 53) กล่าวว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งองค์กร (Total Quality Assurance : TQA) อาจกำหนดรูปแบบของการประกันไว้ 3 ส่วน คือ

1. การควบคุมคุณภาพภายใน เป็นส่วนที่องค์กรจะต้องจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพภายในขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานภายในด้วย

2. การตรวจสอบคุณภาพภายนอก เป็นกลไกการดำเนินงานจากภายนอกที่จะเข้าไปตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพ

3. การประเมินผลการดำเนินงาน เป็นกลไกที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบ เป็นการประเมินผลระบบการควบคุมคุณภาพภายในขององค์กร

สมศักดิ์ สินธุระเวชัญ (2543 ข : 33) ได้กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) หมายถึงกระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินการเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษา (Education standards) ดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษากลาง เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกทั้งด้านผลผลิต (Output) กระบวนการ (Process) และปัจจัย (Input) ตลอดจนการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษา

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

2. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal quality audit and intervention) เป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาหรือแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้า

2.2 การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษา

2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อ

ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality accreditation) เป็นการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อประเมินโรงเรียน

กรมวิชาการ (2542 : 3 - 4) ได้กำหนดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร สื่อ พัฒนาครู และบุคลากร

2. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อยืนยัน ช่วยเหลือ สนับสนุนเฝ้าระวัง ปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้

2.1 การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถานศึกษา

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2.3 การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินและรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

อรุณ จันทวานิช (2542 : 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการหรือกลไกที่กำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม การประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำพาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต บัณฑิตและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารทางการศึกษา และการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า หลักการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 4 – 9)

1. การควบคุมคุณภาพ คือ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ คือ การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ คือ การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ถึงแม้ว่าจะเป็นบุคคลภายนอก แต่ถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาหรือต้นสังกัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากปัญหาของคุณภาพการศึกษา ความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในนั้น มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้คือ

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 54) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพ หมายถึง ลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ และการประกัน หมายถึง รับรองว่าจะรับผิดชอบในความผิดลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามสัญญา หลักทรัพย์ที่ให้ไว้เป็นเครื่องมือรับรอง เมื่อนำคำสองคำนี้มารวมกันก็มีความหมายว่า รับรองคุณลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของ

วันทนา เมืองจันทร์ (2544 : 24) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพไว้ว่า กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความมั่นใจว่ากระบวนการผลิตทุกส่วนดำเนินไปอย่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ

อารีรัตน์ วัฒนสิน (2553 : 11) ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพไว้ว่า การประกันคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับระบบคุณภาพทุกระบบ การรวบรวมข้อมูล การวางแผนกิจกรรมทุกชนิด และการให้รายละเอียด หรือคำแนะนำต้องทำก่อนลงมือทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อสามารถควบคุมขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2543 ก : 8) ได้ให้ความหมายของคุณภาพไว้ว่า ผลงานหรือสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐานและการปฏิบัติงานตามคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้บริหาร จากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การประกันคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการแลดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติที่กำหนดกิจกรรมหรือการปฏิบัติใด ๆ ในการให้บริการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดีมีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ การปฏิบัติใด ๆ ที่กระทำอย่างมีแผนเป็นระบบ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความมั่นใจอย่างเต็มที่ว่าสินค้าหรือบริการมีมาตรฐานเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และเป็นที่พึงพอใจของลูกค้าที่รับบริการ คุณภาพสินค้าตรงตามที่ต้องการและกำหนดไว้ เมื่อนำคุณภาพมารวมกับการศึกษาจึงหมายถึงการรับรองคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

สมาน ชาดิยานนท์ (2550 : 14) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นการสร้างเชื่อมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานที่พ่อแม่ ผู้ปกครองส่งเข้ารับการอบรมสั่งสอนที่โรงเรียน และเมื่อจบการศึกษาแล้วจะเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ประพฤติดี มีคุณธรรม มีรูปร่างและจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของที่คาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541 : 8) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ต้องมีกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา การวางแผนทำงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

กรมวิชาการ (2542 : 14) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า หมายถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2543 ข : 8 - 9) กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาหลักแนวคิดและกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองของคนเราคนที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องตามทำนองครองธรรม และได้รับสิ่งที่ดี ๆ การศึกษามีใช้เป็นเพียงการใช้ชีวิตระยะเวลาหนึ่งในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเหมือนปัจจัยในการดำรงชีวิตทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบคลุม หน้าที่การงาน

ตลอดจนความก้าวหน้าและมั่นคงของประเทศ ยิ่งในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปจนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตและวัฒนธรรมใหม่ ๆ มาสู่สังคมไทย การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้คนมีหลักคิด รู้จักใคร่ครวญเลือกสรรและปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์และสิ่งใหม่ ๆ ที่มาในชีวิตตลอดเวลา ระบบการศึกษาจะต้องตอบสนองการทำงานในยุคข้อมูลข่าวสาร การสนองการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมจินตนาการมากกว่าที่เป็นมาในอดีต บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ คุณภาพของการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของคุณภาพทรัพยากรมนุษย์

อรุณ จันทวานิช (2542 : 79) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในว่าเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้บริหารทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการ โดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรืออยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา (2553 : 3) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเตรียมคนให้พร้อมในยุคที่โลกไร้พรมแดน ด้วยการศึกษาคที่ดีมีมาตรฐาน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอกจากหน่วยงานที่เป็นองค์กรของมหาชนในทุกห้าปี ซึ่งการรับประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริการที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้วและเมื่อกล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในพบว่า มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 3) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการที่จำเป็นต้องดำเนิน เพื่อประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้ได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูน การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการทั้งหมดที่เป็นระบบและมีการวางแผนล่วงหน้าอันเป็นสิ่งจำเป็น ที่จะต้องดำเนินงานสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันว่ากระบวนการจัดการของสถานศึกษาจะมีคุณภาพ ตามข้อกำหนดที่วางไว้ได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบการป้องกันคุณภาพการศึกษาจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมควบคุมคุณภาพในสถานศึกษา โดยการดำเนินการของสถานศึกษาและหน่วยงานภายใน เพื่อให้มีความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 6) ได้ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมิน การติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำ ไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติ ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียเกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะสร้างคุณภาพให้กับผู้เรียนตามที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

หลักการและความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3-4) กล่าวไว้ว่า การประเมินเปรียบเหมือนการดูกระจกส่องตัวเอง การที่สถานศึกษาใช้กระจกส่องตนเอง ส่องงานและส่องศิษย์แล้ว วิเคราะห์หาจุดอ่อนจุดแข็งที่เกิดกับงานกับศิษย์จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนไทยเป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุข การเป็นผู้บริหาร และเป็นครูในสถานศึกษานั้นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ คือการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนงานที่สำคัญ เช่น การจัดการศึกษาจะก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยั่งยืน ก็ต่อเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาหมั่นมองตนเอง มองงาน มองศิษย์อยู่เป็นประจำ กระจกที่ส่องตนเองส่องงานและมองภาพความเติบโตของศิษย์ย่อมต้องมีหลายชนิดและการมองก็มีใช้มองผ่าน ๆ ผิวเผินหากแต่ต้องมีระบบ ขั้นตอนที่จะทำให้ได้ภาพที่ตรงสมจริงและนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาเมื่อโลกปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่

จะเผชิญกับความท้าทายกระแสโลกเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตให้อยู่ได้อย่างเป็นปกติสุข สิ่งนั้นก็คือการศึกษามีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 4 - 9) กล่าวว่า หลักการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาการเรียนการสอนให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

กว้าง รอบคอบ (2541 : คำนำ) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการพัฒนาการศึกษาที่ช่วยสร้างความมั่นใจ และหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบจากการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญมุ่งมั่นให้สถานศึกษาเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตามแนวทางที่จะนำสถานศึกษาเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ตามมาตรฐานนั้นมีหลากหลายแนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นวิธีการในการดำเนินงานสถานศึกษาให้เข้าสู่การประกันคุณภาพได้

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2543 ก : 8 - 9) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดมีดังนี้

1. รัฐบาลกระจายอำนาจ การกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร ในจังหวัด สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท (Decentralization)
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

3. รัฐต้องมีการจัดการให้มีการประกันคุณภาพการศึกษามีระบบการตรวจสอบและ
 แทรกแซงคุณภาพการศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพมี
 การดำเนินการ 3 ประการ คือ

3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) คือ กระบวนการหรือแนว
 ปฏิบัติการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ ป้อนปัจจัย ผลผลิต และ
 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน ได้แก่ การพัฒนา ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ ผู้บริหาร
 การศึกษา และการได้รับการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (Quality audit and
 intervention) คือ กระบวนการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
 ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียนและการจัดทำรายงานของโรงเรียนเปิดเผยต่อ
 ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ
 โรงเรียน

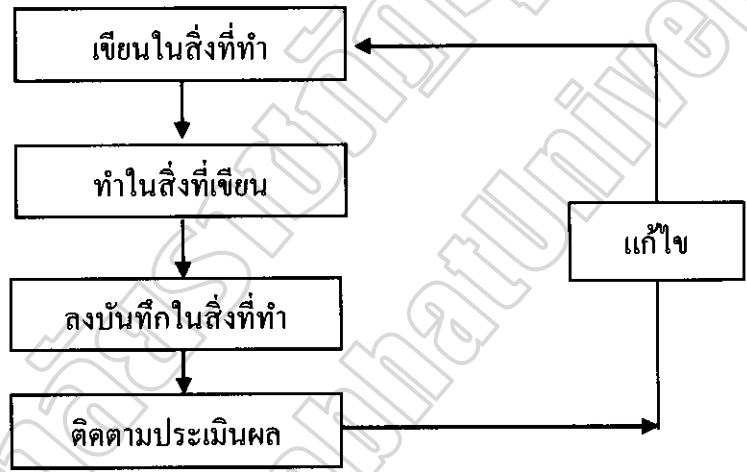
3.3 บทบาทของโรงเรียนในการควบคุมคุณภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
 โดยการจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เป็นมาตรฐานกลาง
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียนและ
 ชุมชน การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัยกระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน มีการสร้างจิตสำนึก
 ของผู้ร่วมงานให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ของทุกคน การ
 เป็นสมาชิกของชมรมทางวิชาการและเป็นเครือข่ายศูนย์ ต่าง ๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสื่อการเรียนการสอน

อารีรัตน์ วัฒนสิน (2553 : 9 - 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนไม่ใช่
 ภาระงานใหม่ของสถานศึกษา เป็นเพียงการนำภาระงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมที่
 สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการอยู่แล้วและมุ่งเน้นไปที่คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็น
 การสอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 ซึ่งสามารถจัดลำดับได้ดังนี้

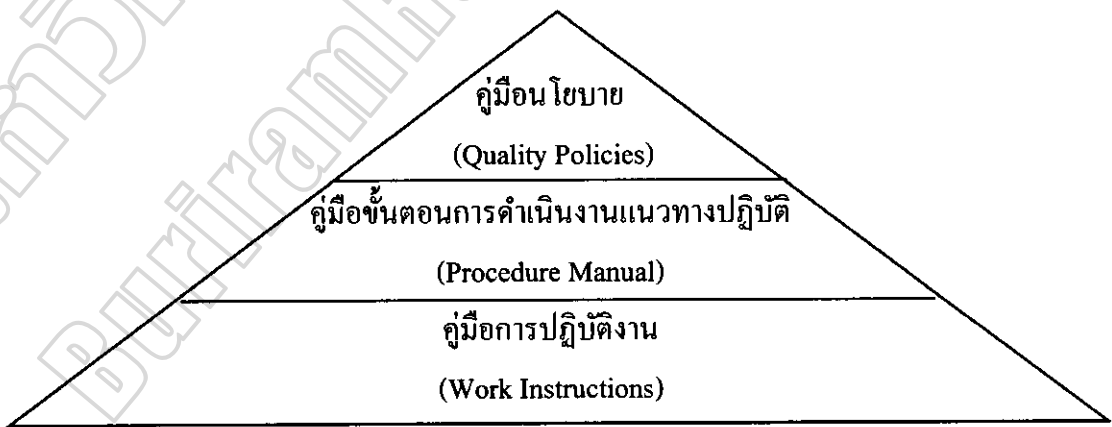
1. จัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการในสถานศึกษา
5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. ประเมินมาตรฐานการศึกษา

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องประกอบด้วย กระบวนการต่าง ๆ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2543 ก : 9) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพ (Quality management) คือ การทำงานเป็นมาตรฐานในการบริหารของโรงเรียนนอกจากจะมีระบบมาควบคุมคุณภาพแล้วโรงเรียนจะต้องให้บุคลากรทุกคนมีการทำงานมาตรฐานโดยการจัดทำเอกสารขึ้น 3 ระดับแล้วให้บุคลากรปฏิบัติตามคู่มือทั้ง 3 ระดับ อย่างคงเส้นคงวา มีความเข้าใจตรงกันมั่นใจในคุณภาพ และเฝ้าติดตามคุณภาพอันจะทำให้การทำงานเป็นมาตรฐาน ดังภาพประกอบ 2.1 – 2.2

ภาพประกอบ 2.1 ขั้นตอนในการบริหารงานคุณภาพ

ภาพประกอบ 2.2 เอกสารที่ควรจะต้องจัดทำเพื่อให้การทำงานเป็นมาตรฐาน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ต้องกระทำอยู่แล้วในการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน หรือการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เป้าหมาย พันธกิจ การทำงานต้องเป็นระบบ ทำกันเป็นทีม ตั้งแต่การวางแผน การร่วมงาน การร่วมตรวจสอบ การร่วมปรับปรุง การเขียนรายงาน เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งรูปแบบการบริหารที่มีส่วนร่วมนี้จะมีด้วยกัน 4 แบบ ซึ่งสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 9-11) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย ดังนี้

1. การปรึกษาหารือ (Consultive management) เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมในการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ
2. กลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานในรูปแบบของกลุ่มบุคคล 3-10 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะปฏิบัติอยู่ในระดับหัวหน้างานและได้มีการใช้กระบวนการกลุ่มสร้างคุณภาพซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การร่วมวางแผน (Plan : P) การร่วมปฏิบัติ (Do : D) การร่วมตรวจสอบ (Check : C) และการร่วมปรับปรุง (Act : A) แต่การที่จะทำเช่นนี้ได้ต้องประกอบด้วยความพึงพอใจของผู้ร่วมงานที่อยู่ในเกณฑ์สูง
3. ระบบข้อเสนอแนะเป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการเสนอแนวคิดของบุคคล โดยการใช้กล่องรับความคิดเห็น
4. ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการเป็นรูปแบบของการระดมทุนระดับเป็นเจ้าของโดยการซื้อหุ้น ส่วนประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีดังนี้
 - 4.1 ได้ระดมความคิด อภิปรายร่วมกันทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย
 - 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้มีผลทางจิตวิทยาทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงและเกิดการยอมรับกันมากขึ้น
 - 4.3 เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่ามีการแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ในการทำงานเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

ผจญ โกจารย์ศรี (2544 : 12) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะปัจจุบันบทบาทของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาจึงต้องสร้างเครือข่ายให้ครู ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ให้ผู้ปกครองเข้ามาชื่นชมลูกของตนเอง และจัดให้ครู ผู้ปกครองได้ทำความคุ้นเคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะเห็นว่าหัวใจของคุณภาพของคน คือ การได้รับการศึกษา ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระบบ โรงเรียนที่จัดขึ้นขณะที่สังคมโลกพัฒนา

เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การศึกษาในโรงเรียนจำเป็นจะต้องตอบสนองการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนไทยให้สอดคล้องกับลักษณะสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งนักการศึกษาได้อธิบายถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

สังด์ อุทรานันท์ (2545 : 6) ได้กล่าวถึงบทบาทความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ของชุมชนและสังคม

3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่เป็นการจับผิดหรือทำให้บุคคลเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการดำเนินงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นการแยกส่วนมาจากการดำเนินงานของสถานศึกษาตามปกติ โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการจะต้องมีผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น เป็นการดำเนินการดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สังคมว่าสถานศึกษาสามารถสร้างความรู้ ความสามารถให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง

3. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนให้เกิดมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคมและประเทศชาติ

4. เพื่อเป็นการรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายใน คือ หลักการบริหารแนวคิดของการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาจากแนวคิดและหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งให้การศึกษาแก่คนไทยทุกคนและทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี เป็นการศึกษาให้เปล่าโดยที่รัฐจะเป็นผู้จ่ายให้ และเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ จึงต้องมีการประกันคุณภาพภายในจากบุคลากรในหน่วยงานประเมินตนเองเพื่อนำจุดบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้การศึกษามีคุณภาพ เพื่อรับการประเมินภายนอกจากหน่วยงาน หรือจากองค์กรมหาชน ซึ่งจะต้องประเมินทุก ๆ 5 ปี และหลักการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารงานด้านคุณภาพอย่างครบวงจรในการวางแผนพัฒนาเพื่อเตรียมคนไว้ในอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก มีคุณภาพตามที่ต้องการ และเป็นที่พอใจของบุคคลทั่วไป

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีนักการศึกษาได้ให้แนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2545 : 13) ได้กล่าวกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control)
2. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal quality audit and intervention)

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality accreditation)

วันชัย สิริชนะ (2549 : 51 – 53) กล่าว องค์ประกอบในการประกันคุณภาพการศึกษา อาจกำหนดรูปแบบของการประกันคุณภาพไว้ 3 ส่วน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพภายใน เป็นส่วนที่องค์กรจะต้องจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพภายในองค์กรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างถูกต้อง

2. การตรวจสอบคุณภาพภายนอก เป็นกลไกในการดำเนินงานจากภายนอกที่จะเข้าไปตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพภายในองค์กร

3. การประเมินผลการดำเนินงาน เป็นกลไกที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบ เป็นการประเมินผลระบบการควบคุมคุณภาพภายในองค์กร

อรุณ จันทวานิช (2542 : 5) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ประการคือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุเทศ์ ผู้บริหารการศึกษา

2. การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 17 – 19) ได้กล่าวถึงข้อกำหนดในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา เป็นข้อตกลงที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา ดังนี้

1.1 กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสนองนโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ

1.2 จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแผนแม่บทการดำเนินงานการจัดการศึกษา ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

1.3 ประกาศและชี้แจงให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ตรงกัน รวมทั้งเป็นแนวทางในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. การบริหารจัดการคุณภาพ เป็นการนำทรัพยากรและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบคุณภาพ มีมาตรฐาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดในธรรมนูญสถานศึกษา โดยมีการจัดการดำเนินการดังนี้

2.1 จัดการพัฒนาองค์กรให้มีโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ วิธีการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน

2.2 จัดและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 กำหนดนโยบาย แนวดำเนินการและวิธีปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2.4 ติดตามกำกับการทำงาน ระบบคุณภาพทุกระดับอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติ การประเมินสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพที่กำหนด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังนี้

3.1 ตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติงานของตนเองเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3.2 ทบทวนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบคุณภาพในสถานศึกษา

4. การรายงานคุณภาพการศึกษา เป็นการสื่อสารให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งดำเนินการดังนี้

4.1 รายงานคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะและทุกสิ้นภาคเรียน

4.2 รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานและแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษา

4.3 รายงานผลสำเร็จของการดำเนินงานจัดการศึกษาตามเป้าหมาย เมื่อครบรอบตามช่วงเวลาของธรรมนูญสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 7-8) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยเขต

สรุปได้ว่า แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การควบคุมมาตรฐานการศึกษา การตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อการรองรับการประเมินภายนอก

ขั้นตอนการเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการเตรียมการด้านปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา ที่จะส่งให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร บุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรทุกระดับให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ เป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการเพิ่มภาระและบุคลากรในสถานศึกษายังไม่คุ้นกับการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นคุณภาพและการตรวจสอบ อาจจะเกิดการต่อต้าน การสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องกระทำในอันดับแรกในการเริ่มต้นการประกันคุณภาพภายในอาจดำเนินการคือ การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศคนละทางและมีทัศนคติที่ไม่ดี การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก สถานศึกษากำหนดบุคลากรแกนนำ โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีความพร้อมทางด้านความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ จัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน ในช่วงแรกให้วิทยากรของสถานศึกษาเองเพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของครู

ที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และศักยภาพของสถานศึกษาที่สามารถพึ่งตนเอง ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมจากวิทยากรมืออาชีพ เพื่อให้มีโอกาสได้ทราบความก้าวหน้าของกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทักษะ ประสบการณ์ในการประเมินตนเอง สามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการตามกิจกรรมที่จะดำเนินการ ช่วงแรกเน้นเนื้อหาโดยรวมของระบบประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารคุณภาพ การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ช่วงต่อมาเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบ วางแผนการประเมินการสร้างเครื่องมือการประเมิน การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Assessment report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนจะต้องเลือกสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผล มีเจตคติที่ดีมีแรงจูงใจในการประกันคุณภาพภายในคณะกรรมการได้พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารฝ่ายงานที่รับผิดชอบงานใด คณะกรรมการที่รับผิดชอบ การพัฒนาและประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องฝ่ายนั้น โดยมีบุคลากรที่มีความสามารถร่วมเป็นกรรมการ คณะกรรมการทุกคนต้องร่วมกันเป็นทีมงานมีความเข้าใจเป็นทิศทางเดียวกัน มีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายใน คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย

1.2.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำ กำหนดคณะทำงานโดยการกระจายความรับผิดชอบให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง กำกับติดตามและรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายใน มีหน้าที่วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายใน ประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self assessment report : SAR)

1.2.3 คณะกรรมการการติดตามและนิเทศการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีหน้าที่ติดตามและนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุก ๆ ด้าน ให้คำชี้แจงแนะนำประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่จะส่งผลให้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสำเร็จตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2. ขั้นตอนงาน การบริหารงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การวางแผนปฏิบัติงาน (PLAN) การวางแผนเป็นกระบวนการพิจารณา ล่วงหน้าว่าการประเมินผลภายในครั้งนี้จะประเมินอย่างไร ให้ใครทำ ประเมินอะไร ทำไมจึงต้อง ประเมิน ทำที่ไหนและทำเมื่อใด การวางแผนเป็นการกำหนดทิศทางหรือกำหนดกรอบการทำงาน คล้าย ๆ กับการสร้างบ้านจะต้องวางแผนการจัดทำพิมพ์เขียวแบบบ้าน การวางแผนการประเมินผล ภายในก็คล้ายกับพิมพ์เขียวของการประเมิน ซึ่งจะทำให้ทราบว่าทำไมต้องประเมิน ประเมินอะไร ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ หรือมาตรฐานจะประเมินอย่างไร จะให้ใครเป็นผู้ประเมิน ต้องการข้อมูล อะไรบ้าง จะใช้ข้อมูลให้มีความหมายอย่างไร จะรายงานผลอย่างไร ผลออกมาแล้วจะนำเสนอใคร จะนำผลการประเมิน ไปใช้อย่างไร รวมทั้งการวางแผนการประเมินผลภายใน จะสะท้อนให้เห็นถึง ระบบความคิดของผู้ประเมินเพื่อใช้เป็นแผนแม่บท ซึ่งจะทำให้ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานสามารถ เข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติงานประเมินผลภายในได้อย่างถูกต้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย จัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงาน จัดทำแบบรายงานความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน ประชุม ทบทวน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมาย และคุณภาพที่ สถานศึกษาต้องการให้เกิดขึ้น

2.2 การดำเนินตามแผน (DO) เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเป็นที่ เรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผน ที่กำหนดไว้ โดยระหว่างการดำเนินงานผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งเสริมและสนับสนุนคณะทำงาน โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล หน่วยงาน สาขาวิชา และฝ่ายต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานตามแผนโดยตลอด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย ดำเนินงานตามรายละเอียดที่กำหนดในปฏิทิน กำหนดกรอบการประเมิน สร้างเครื่องมือใน การประเมิน การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 การตรวจสอบการประเมินผลจากการดำเนินงานตามแผน (CHECK) การตรวจสอบเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะการตรวจสอบ การประเมินผลจะ ส่งผลให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะส่งผลให้เห็นถึงการดำเนินการที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ไว้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เมื่อพบปัญหาควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ กรณีการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้แต่เดิมแล้ว จะลงมือปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ การประเมินผลและ ปรับปรุงแก้ไขไปเรื่อย ๆ ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะส่งผลให้การศึกษาที่มีคุณภาพดีขึ้นจนกระทั่ง ได้มาตรฐานตามที่ต้องการ ตรวจสอบการประเมินผลภายในจะทำให้สถานศึกษารู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง เพื่อทำการปรับปรุงและพัฒนา เป็นการเปิดเผยจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา

ให้ทราบทั่วกันเปิดเผย ข้อมูลให้โปร่งใส เรื่องใดที่ยังเป็นจุดอ่อนก็จัดทำโครงการหรือกิจกรรม เพื่อปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนนั้น ให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เรื่องใดที่เป็นจุดแข็งก็เสริมสร้างและพัฒนาขึ้นไปอีก จะทำให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพสู่ความเป็นเลิศต่อไป

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน หลังจากทีคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ด้านต่าง ๆ ทำการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ผู้บริหาร ซึ่งผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป รวมทั้งจัดทำให้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ คือ

2.4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ระหว่าง การดำเนินงาน มีการตรวจสอบและประเมินผลผู้บริหารและบุคลากร สามารถนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงงาน พัฒนางาน แผนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.2 การวางแผนในปีการศึกษาต่อไป เมื่อได้รับผลการประเมินตัวบ่งชี้ บางข้อผ่านเกณฑ์ บางข้อไม่ผ่านเกณฑ์ ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงสถานศึกษา ควรหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการจัดทำแผนในปีการศึกษาต่อไป วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงได้โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะ สะท้อนที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงได้ เมื่อทราบจุดที่ต้องพัฒนาปรับปรุงแล้ว หลังจากนั้นจึง ระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ลำดับ ความสำคัญของปัญหาว่าสาเหตุใดบ้างที่มีความจำเป็นต้องพัฒนา ก่อนหลัง โดยจัดทำโครงการหรือ กิจกรรมส่งเสริมจุดเด่นและปรับปรุงจุดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ของปีการศึกษาต่อไป

2.4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมิน พัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน ข้อมูลสารสนเทศที่ได้ จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงาน ภายนอกที่จะเข้ามาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมิน ต้องการได้สะดวกขึ้น

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเอง เพียงครั้งเดียวแล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที

แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในช่วงต่อไป สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาหรือไม่ การพัฒนาปรับปรุงตนเอง จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

3. ชั้นการรายงาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรา 48 ได้ระบุถึงการกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยต่อสาธารณชนประกอบด้วย

3.1 การเขียนรายงานประจำปี เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก จะเห็นได้ว่าภายหลังจากที่สถานศึกษาได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในจะต้องดำเนินการ คือ

3.1.1 การเตรียมการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในด้านตระหนักความรู้ และความเข้าใจในเรื่องการประเมินผลภายใน

3.1.2 การดำเนินการ ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินการ การตรวจสอบประเมินผล การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและการเขียนรายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) เพื่อนำเสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การเขียนรายงานประเมินตนเอง เป็นการนำผลการดำเนินงานและผลการประเมินภายในสถานศึกษามานำเสนอและเผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ตั้งแต่บุคลากรภายในสถานศึกษาชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอก ทั้งนี้การนำเสนอข้อมูลในรายงานประเมินตนเอง มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

1. เสนอความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ซึ่งข้อมูลที่ได้รับทราบ จึงมีลักษณะเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานเมื่อทราบข้อบกพร่องแล้วได้มีการดำเนินการอย่างไร การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขมีประสิทธิภาพหรือไม่ ต้องปรับปรุงเรื่องใดเพิ่มเติมบ้าง

2. การรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาจำเป็นต้องมีเอกสารที่แสดงถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้คณะผู้ประเมินภายนอกตรวจสอบ การรายงานประเมินตนเองจึงเป็นเอกสารสำคัญที่จะสะท้อนภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีเพื่อใช้ในการพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่จะเป็น

ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับมีดังนี้

กรมวิชาการ (2542 : 29) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีประโยชน์ต่อนักเรียน โรงเรียน ประชาชน หน่วยงานและสังคมดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
2. โรงเรียนมีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบการบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เข้าร่วมจัดการศึกษาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษา มีความมั่นใจและพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักเรียนเข้าศึกษาต่อหรือเข้าทำงาน
5. สังคมมั่นใจในการจัดการศึกษาและมีหลักประกันคุณภาพของการจัดการศึกษา และการรายงานผลต่อสาธารณชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 52) ได้กล่าวว่า ผลที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีดังนี้

1. ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
2. ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพและเน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
4. กรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ทำประโยชน์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาให้แก่เยาวชน
5. หน่วยงานที่กำกับดูแล ได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง
6. ชุมชนและสังคมประเทศชาติ ได้เยาวชนและคนที่ดี มีคุณภาพและศักยภาพที่ช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน คือ การได้สถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตร เป็นไปตามความต้องการของทุกฝ่าย

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ได้มีผู้กล่าวไว้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในดังนี้

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 113 – 119) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้นสังกัด

1.1 ผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดและผู้ช่วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอและผู้ช่วย ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากดูแลสถานศึกษาแล้วยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และการตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัด พอสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อจะต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

1.1.2 สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

1.1.3 ประกาศนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

1.1.4 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสำนักงาน

1.1.5 กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร

1.1.6 คอยกำกับหรือติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการประเมินภายนอก

1.1.7 ชมเชยและให้กำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

1.2 บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบวิชาการ

บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดในที่นี้ หมายถึง หัวหน้าศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาบุคลากรอีกด้วย ซึ่งเป็นผู้มีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่พอสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

1.2.3 ร่วมกำหนดนโยบาย/ทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษาซึ่งในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษานั้น หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องประสานร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.4 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดแก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด

1.2.5 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการประเมินตนเอง การเขียนรายงานการประเมินตนเองการนำผลการประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินภายนอก นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านบริหารและด้านวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย

1.2.6 พัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้สะดวก

1.2.7 สนับสนุนการส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการในลักษณะของการนิเทศแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวกกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย

1.2.8 จัดทำแผนติดตาม กำกับนิเทศ และประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเป็นการกลั่นกรองก่อนที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2.9 คอยให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ภายหลังจากการที่สถานศึกษาเข้ารับการประเมินจากองค์กรภายนอกแล้ว

1.3 บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบด้านการบริการ

บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบด้านการบริการ ซึ่งในที่นี้หมายถึงเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานนโยบายและแผน งานงบประมาณและการเงิน งานข้อมูลสารสนเทศ และงานบุคลากรทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ มีบทบาทหน้าที่พอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนา และจัดสรรบุคลากรในสังกัด จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัด และการนำแผนนโยบายในระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

1.3.2 กำกับ ติดตามและช่วยเหลือสถานศึกษา ในส่วนของการใช้งบประมาณการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา (ในภาพรวม) สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของสถานศึกษา และอัตรากำลังของบุคลากรในสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา และดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ช่วง ของการดำเนินงานดังนี้

ช่วงที่ 1 การเตรียมการ ในช่วงของการเตรียมการนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนให้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี โดยพอสรุปบทบาทของผู้บริหารได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางวิชาการเพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยมีวิธีการหลากหลายในการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมชี้แจง การพาไปศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น
3. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการประเมินตนเอง การเขียนรายงานประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา
4. แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษากระทำการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คอยประสานงานกำกับ ดูแลติดตามช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาสามารถดำเนินการไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง นอกเหนือจากแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแล้ว
5. ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนและการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกอีกด้วย

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 ในขั้นการดำเนินการของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะนำวงจรบริหาร PDCA มาใช้ในการดำเนินการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ

ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะเป็นแกนนำ ที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทดังนี้

1. การวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและความหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และทำการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งศึกษาศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะมาร่วมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือ เป้าหมายของสถานศึกษา แล้วจึงร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและ กำหนดภารกิจของสถานศึกษา แล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ฯลฯ และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้น อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. การปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบแผนงานและ โครงการให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงานหรือโครงการผู้บริหาร จำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับด้านบริหาร และด้านบุคลากร

3. การตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบ ในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมตามแผนงานหรือโครงการ ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน ไปแล้ว ให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลาดังแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้คอยตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่คอย รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ โดยผู้บริหารทำหน้าที่เป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การ กำหนดบทบาทหน้าที่และรับผิดชอบการกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือใน การประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมิน ตนเอง ทั้งนี้ผู้บริหารอาจจะต้องทำการแต่งตั้งคณะกรรมการในการเขียนรายงานประเมินตนเอง ด้วย

4. ปรับปรุงและพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการหรือกิจกรรมได้ทำการ ประเมินตนเองและทราบผลการประเมินเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนหรือ กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง และนำไปใช้ในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินภายนอก คณะครูและบุคลากรร่วมกันจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของ

สถานศึกษารวมทั้งจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และหลังจากที่ผู้ประเมินภายนอกเข้ามาทำการประเมินสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือกับคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ที่จะได้กับสถานศึกษา

2.2 กรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา ส่งเสริมร่วมตัดสินใจวินิจฉัยให้ความเห็นชอบในการดำเนินการของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.3 ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าอยากให้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไร และคอยประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของตัวนักเรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนและคุณภาพของนักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุตรหลานของตนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.4 ชุมชน

ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนรวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาซึ่งการที่ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษาและมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้น

สถานศึกษาจะได้รับความช่วยเหลือทั้งแรงกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้คณะผู้ประเมินภายนอก

จากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าผู้บริหารและคณะครูจะต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ ร่วมกันคิดร่วมกัน ทำโดยอาศัยการทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 50 – 51) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งการกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนการนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษา และการรายงานให้สาธารณชนรับทราบ

ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการทำงานที่มีการวางแผนและเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา และจุดมุ่งหมายหลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาและการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครู ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมิน ไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

ชุมชน มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด / ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูล เพื่อการกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงสถานศึกษา

เขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแล มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งกำกับ ติดตามให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

สื่อมวลชน มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชน โดยที่ทุกฝ่ายจะต้องประสานความร่วมมือร่วมกันคิด ร่วมกันทำในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

บริบทการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพ ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ (สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. 2555 : 2 – 18)

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาอย่างมาก องค์ประกอบหนึ่งทางการปฏิรูปการศึกษา คือ ระบบการบริหารและการจัดการที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตราที่ 47 กำหนดให้มีการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตราที่ 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอกต่อไป

การอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวชิชาชีพจึงเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศต้องเริ่มจากพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้ของประชาชน การจัดการอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวชิชาชีพ จึงต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต

ของคนและสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยตัวชี้วัดคุณภาพของการอาชีวศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพหรือสามารถทำงานได้จริง นอกเหนือไปจากที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการ และมีคุณลักษณะด้าน คุณธรรม จริยธรรม จริยธรรม ตามที่สถานประกอบ การต้องการ

คุณภาพและมาตรฐานของการอาชีวศึกษา

เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษามีคุณภาพตามต้องการ จึงได้กำหนดมาตรฐานไว้ 3 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มาตรฐานอาชีวศึกษา (Occupational standards : OS) หมายถึง สมรรถนะงานหลัก และงานย่อยของแต่ละอาชีพ ประกอบด้วยเกณฑ์การปฏิบัติงาน ขอบเขตของงานความรู้ที่ต้องใช้ และผลงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งมาตรฐานอาชีพ เป็นมาตรฐานที่กำหนดโดยเจ้าของอาชีพหรือองค์กรทางวิชาชีพ โดยกำหนดสมรรถนะในงานหลักหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน (Competency based) ของอาชีพนั้น ๆ มาตรฐานอาชีพจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรมผู้เรียนในอาชีพนึง ๆ ซึ่งสามารถกำหนดสมรรถนะต่าง ๆ ออกได้หลายระดับตามที่คณะกรรมการกำหนด เช่น กำหนดเป็น 5 ระดับ โดยระดับ 1 เป็นงานประจำก่อนข้างง่าย และพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนถึงระดับ 5 ซึ่งเป็นระดับที่ซับซ้อนของงานในอาชีพนมากที่สุด

2. มาตรฐานวิชาชีพ (Vocational standards : VS) หมายถึง ข้อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลด้านวิชาชีพ เพื่อให้เป็นเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและการประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพเป็นมาตรฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรทางวิชาชีพ ในการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพ ต้องพิจารณาจากมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standards : OS) ที่กำหนดจากสมรรถนะของงานหลักแต่ละอาชีพ ร่วมกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และกิริยาดี เพื่อนำมากำหนดเป็นสมรรถนะหรือความสามารถการศึกษาวินิจฉัยของผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา โดยการดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรจากองค์กรทางวิชาชีพ พัฒนาเป็นมาตรฐานวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชา สำหรับผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

3. มาตรฐานการอาชีวศึกษา (Institutional standards : IS) หมายถึง ข้อกำหนดในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งมาตรฐานการอาชีวศึกษาใช้เป็นกรอบ

แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา อันเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามที่ต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549 ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ ต่อมาในปีการศึกษา 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้พัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวชิชีพ มี 13 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 15 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้

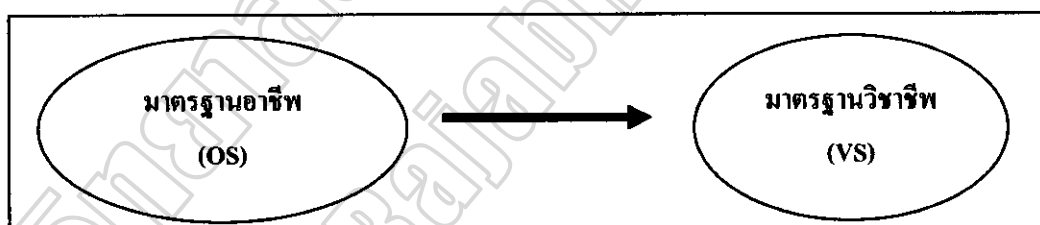
มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการอาชีวศึกษา สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ดังภาพ

ภาพประกอบ 2.3 มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการอาชีวศึกษา

หลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อาจใช้แนวทางได้หลายแบบ เช่น ระบบ ISO 9000 ระบบ QC ระบบ TQM 5 ส กรณีที่ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการในสถานศึกษาอยู่แล้วอาจในวงจรการบริหารมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาก็ได้ วงจรการบริหารที่คุ้นเคยกันดีในหมู่นักการศึกษาคือวง P – D – C – A มาจาก Plan – Do – Check – Act ซึ่งถือว่าเป็นงานที่บุคลากรในสถานศึกษาทำอยู่แล้วตามปกติ แต่ยังไม่อาจขาดความเป็นระบบ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง

การพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการผสมผสานกำลังกายกำลังใจ สติปัญญา ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการประเมิน ซึ่งถือว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาและผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นคือเกิดผลดีต่อผู้เรียนเป็น สำคัญ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะเน้นการผสมผสานภายในสถานศึกษาเป็นสำคัญ บุคลากรใน สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ ประเมินผล และร่วมกันนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การเตรียมการของสถานศึกษาก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรเริ่มที่ การเตรียมบุคลากรของสถานศึกษาก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านความตระหนักที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก โดยเฉพาะการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ที่บุคลากรทุกคนจะ ต้องปฏิบัติเป็นปกติอยู่แล้ว แต่เนื่องจากเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ที่อยู่มี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพมากนัก้อยแค่ไหน ถ้ายังมีบุคลากรที่ไม่เข้าใจ สถานศึกษา ควรจะได้มีการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการพัฒนาสถานศึกษา ขณะเดียวกันควรมีการสร้างบุคลากรแกนนำในการประกันคุณภาพภายใน พร้อมกับมีการกระตุ้น ให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพทุกคน

1.2 การมอบหมายความรับผิดชอบ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานหรือ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บุคลากรทุกคน ให้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ แต่ละมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสม คณะกรรมการแต่ละชุด ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐาน นอกจากนี้ คณะกรรมการชุดดังกล่าว จะต้องร่วมกันออกแบบหรือสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ ของแต่ละมาตรฐาน มีการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการดำเนินงาน และเขียนรายงาน

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการในขั้นนี้ถือว่าเป็นตอนที่มีความสำคัญมาก หลังคาการเตรียม ความพร้อมของบุคลากรแล้วจะต้องเริ่มดำเนินการต่อไป ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ 4 ขั้นตอน

คือ วางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (DO) การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล (Check) และการพัฒนาปรับปรุง (Act) รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

2.1 วางแผน (Plan) เป็นการเริ่มต้นจากความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายมาตรฐาน และตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพภายใน แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา งบประมาณ และทรัพยากรที่ต้องใช้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาระยะสั้นและระยะยาว แผนระยะยาวได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ เป็นแผนที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำคัญกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3 – 5 ปี ทั้งนี้ในการจัดทำแผนดังกล่าวจะต้องนำมามาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นเป้าหมายในการจัดทำจากแผนระยะยาวดังกล่าวควรนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีซึ่งเป็นระยะสั้นใน 1 ปี จากแผนปฏิบัติการประจำปีอาจจะมีการจัดทำแผนย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอน แผนพัฒนาอาคารสถานที่ แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ เป็นต้น จากนั้นควรเรียงลำดับความสำคัญตามความจำเป็น เพื่อกำหนดกิจกรรมบุคลากร ทรัพยากร และระยะเวลาดำเนินการให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานในทุก ๆ ขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมทั้งหลายควรมีการกำหนดให้เหมาะสม สอดคล้องกับงบประมาณ บุคคล ช่วงเวลา และลักษณะงาน โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนกับกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอื่น ๆ ควรมีความสมดุล อีกทั้งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เรียน

2.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปหากว่าการวางแผนของหน่วยงานทำได้ดีและมีความเหมาะสมสอดคล้องกับกับผูปฏิบัติรวมทั้งปัจจัยเกี่ยวข้องอื่น ๆ แล้วอาจพยากรณ์ได้ว่างานนั้นสำเร็จไปแล้วร้อยละ 50 ของงานทั้งหมด ดังนั้นในขั้นนี้จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรให้เพียงพอ มีการกำกับ ติดตาม ให้อำนาจ กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในระดับรายบุคคล หรือระดับกลุ่ม นอกจากนั้นในกรณีที่ผู้บริหารสามารถให้การนิเทศกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นการดียิ่ง โดยเฉพาะงานการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในกรณีที่ไม่สามารถให้การนิเทศได้ด้วยตัวเอง อาจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญ เช่น ศึกษานิเทศก์ มาให้การนิเทศแทน หรือส่งบุคลากรของสถานศึกษาไปรับการอบรมในเรื่องที่ยังไม่มีความรู้หรือไม่เชี่ยวชาญเพียงพอ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check) การประเมินผลที่กระทำได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับการจัดทำสารสนเทศสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกฝนให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีและถูกต้องในเรื่องการประเมิน การประเมิน ต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกรอบการประเมินว่าจะประเมินอย่างไร ใครเป็นผู้ประเมิน ระยะเวลาการประเมิน เครื่องมือที่ใช้การวิเคราะห์ การเขียนรายงาน ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่สถานศึกษาที่กำหนดไว้เป็นกรอบสำหรับการทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จะต้องมีการสำรวจเป็นเบื้องต้นก่อนว่ามีใครจัดทำไว้แล้วบ้างหรือไม่ สอดคล้องกับบริบทการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามากน้อยแค่ไหน สามารถนำมาใช้จริง หากไม่มีเครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม บุคลากรในสถานศึกษาที่รับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพภายในจะต้องร่วมมือกันในการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลขึ้นเองให้เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการเก็บใช้ได้สะดวก และบุคลากรส่วนใหญ่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการหรือแบบประเมิน เป็นต้น การสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และมีระบบการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี ย่อมจะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินตามตัวบ่งชี้ แต่ละมาตรฐาน และนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมของแต่ละมาตรฐานทั้งหมดรวมเป็นภาพของสถาบันหรือสถานศึกษาโดยทำการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ประเมินผลในแต่ละมาตรฐาน จากค่าฐานนิยมของผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐาน และสรุปผลในภาพรวมของการดำเนินการประกันคุณภาพของสถาบันจากมาตรฐานทั้งหมด ตามลำดับ

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) หลังจากประเมินผล การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานการประเมินของสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรนำมาผลการประเมินมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของตนเองในแต่ละมาตรฐาน และพิจารณาว่าเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่รับผิดชอบกลุ่มใดหรือคนใดบ้าง จัดการประชุมบุคลากรของสถานศึกษาแล้วแจ้งผลการวิเคราะห์ รายงานการประเมินให้ทราบ อาจจะแจ้งผลในภาพรวมแล้วเรียกพบเป็นกลุ่มเฉพาะเพื่อชี้แจงในรายละเอียดอีกครั้ง และควรย้าให้บุคลากรทุกคนได้ทราบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพต้องทำอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ใดหรือมาตรฐานใดที่สถานศึกษาดำเนินการแล้วอยู่ในระดับดี ก็มิได้หมายความว่าในปีถัดไปสถานศึกษาจะไม่ทำกิจกรรมเหมือนกับปีที่ผ่านมาอีก แต่คงต้องมาร่วมกันพิจารณาใหม่ว่าจะรักษาผลการดำเนินงานในระดับดีนี้ไว้ได้อย่างไร โครงการใด กิจกรรมประเภทใด ที่จะต้องคงไว้หรือถ้าจะพยายามทำให้เกิดผลดีที่สุดจะต้องดำเนินการอย่างไร จะต้องวางแผนปรับปรุงแก้ไขส่วนใด ส่วนมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษาดำเนินการได้อยู่ในระดับ

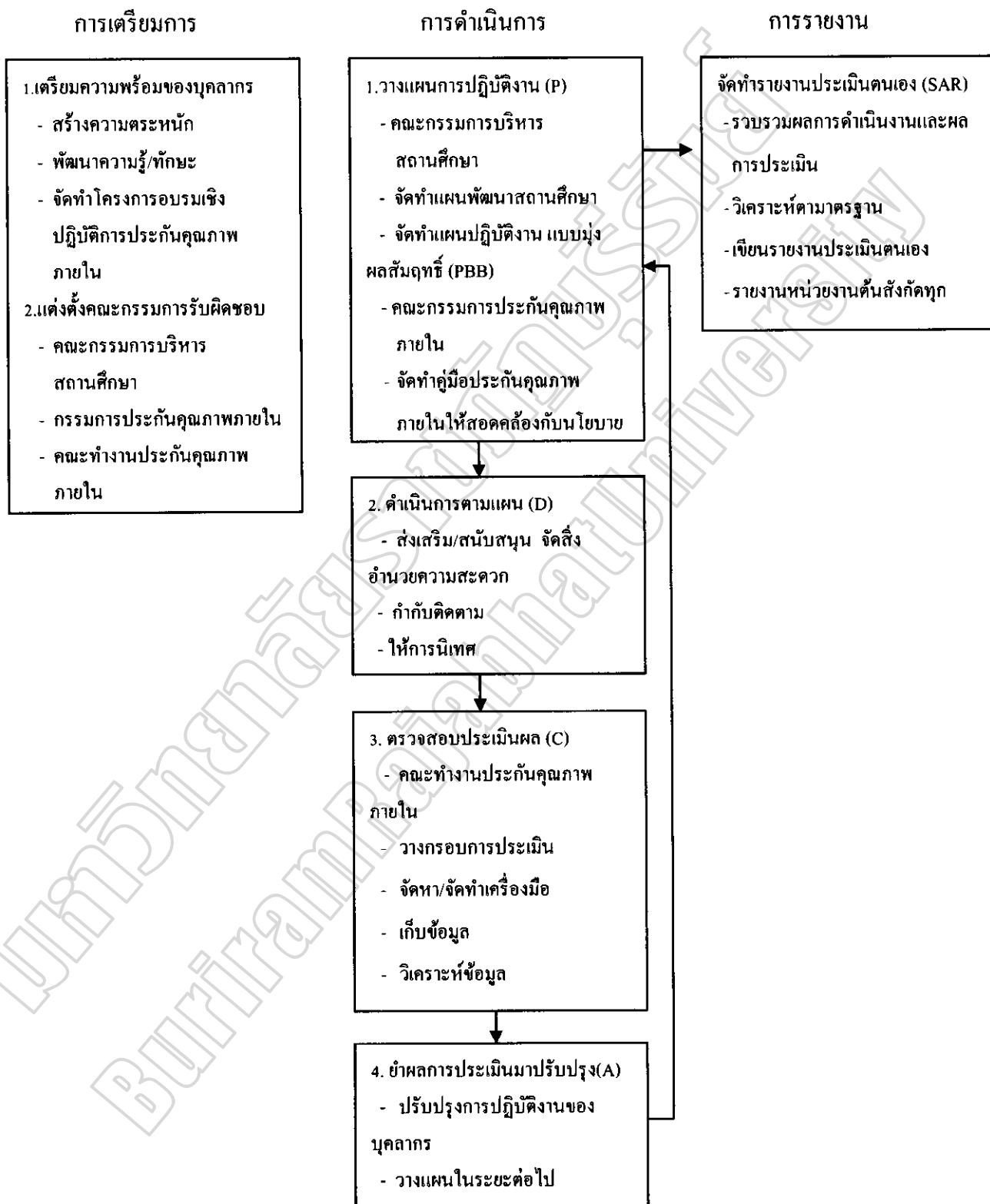
พอใช้ ผู้รับผิดชอบคงต้องวางแผนพัฒนาปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้ดีขึ้นในปีต่อไป สำหรับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษายังทำได้ไม่ดี คือ ต้องปรับปรุงแก้ไขหรืออาจกล่าวว่าเป็นจุดอ่อนของสถานศึกษาซึ่งจะต้องดำเนินการปรับปรุงเป็นอันดับแรก ส่วนจะดำเนินการในมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ใดก่อนนั้นคงต้องมาวิเคราะห์ความจำเป็นเป็นเร่งด่วน เมื่อบุคลากรผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาปรับปรุงในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบแล้วก็ควรจะได้มีการนำแผนของแต่ละมาตรฐานหรือแต่ละกลุ่มมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการในภาพรวมของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงเวลา งบประมาณ โครงการหรือกิจกรรมใดที่สามารถบูรรวมกันได้ก็นำมาปรับแผนจัดร่วมกัน จะทำให้แนวทางการปฏิบัติตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทุกฝ่ายได้รับรู้ร่วมกัน

3. ต้องจัดทำรายงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

หลังจากที่สถานศึกษาได้ประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดแล้ว สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตาม พ.ร.บ. การศึกษาเรียกว่ารายงานประจำปี ซึ่งสถานศึกษาจะต้องรวบรวมข้อมูลหลักฐานการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรเป็นคณะผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ดังนั้นจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสรุปผล ข้อมูล การวิเคราะห์ การเขียนรายงาน การใช้ภาษาเหมาะสม และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาจไม่ต้องรอให้สิ้นสุดปีการศึกษา แต่จะรวบรวมข้อมูลและเขียนรายงานไว้เป็นระยะ โดยมีความยาวของรายงานทั้งฉบับ ประมาณ 50-80 หน้า มีการจัดทำฉบับร่างเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ หลังจากนั้นจึงเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และเสนอต้นสังกัดเป็นลำดับต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ภาพประกอบ 2.4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กร เพื่อตัดสินว่างานเป็นไปตามเกณฑ์หรือไปตามความคาดหวังของหน่วยงานหรือไม่ โดยใช้การประเมินตรวจสอบ ดังนั้น การประเมินที่ดีจะนำไปสู่การประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพก่อนที่จะให้องค์กรภายนอกเข้ามาตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานแนวทางปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จการประกันคุณภาพภายในมีดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม

การดำเนินการขั้นตอนนี้ เป็นการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรอื่น ๆ และกำหนดผู้รับผิดชอบรวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน แรงจูงใจในการทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงความจำเป็นและความสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้บุคลากรทุกคนทราบ และจัดบุคลากรรับผิดชอบประเมินมาตรฐานตามตัวบ่งชี้

1.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น ๆ ได้แก่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพภายใน สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการประมวลผล เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในส่วนใหญ่จะเป็นกระบวนการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือ (แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสังเกต ฯลฯ) ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมงบประมาณสำหรับการประกันคุณภาพภายในโดยเฉพาะ และจะต้องจัดห้องหรือสำนักงานประกันคุณภาพภายในไว้โดยเฉพาะรวมถึงสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อความสะดวกและเป็นระบบในการดำเนินงาน

1.3 การกำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่ ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรทุกคน แต่การแต่งตั้งคณะทำงาน โดยเฉพาะจะให้ทำการดำเนินงานคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะในส่วนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และสรุปผลในภาพรวมของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

1.3.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา มีหน้าที่พิจารณามาตรฐานและตัวบ่งชี้และการประกันคุณภาพภายในเป็นข้อมูลหลักในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี กำหนดคณะทำงานเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

1.3.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน มีหน้าที่วิเคราะห์มาตรฐานจัดทำคู่มือกำกับติดตาม นโยบายการประกันคุณภาพภายใน และเขียนรายงานการประเมินผลตนเอง (SAR) คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ

ในเรื่องวัดผลและประเมินผล มีเจตคติที่ดี มีแรงจูงใจในการทำประกันคุณภาพภายใน มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือ การประมวลข้อมูลที่จัดเก็บ และการเขียนรายงาน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาวะผู้นำ รอบรู้ภาระงานของสถานศึกษาและเข้าใจมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นอย่างดี

1.3.3 คณะทำงานประกันคุณภาพภายใน รับผิดชอบการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดการดำเนินการ

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้ชัดเจน

2.2 สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องวัดผลและประเมินผล มีเจตคติที่ดี มีความเต็มใจที่จะทำงานประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือ การประมวลผลข้อมูลและการเขียนรายงาน และต้องเข้าใจมาตรฐานอาชีวศึกษาเป็นอย่างดี

2.3 กระจายความรับผิดชอบให้ทุกคนมีส่วนร่วม (คณาจารย์) และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา)

2.4 ส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการนิเทศ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้ขวัญกำลังใจคณะกรรมการ

2.5 มีการกำกับ ติดตาม และรายงานความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.6 จัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3. การศึกษาสภาพและผลการดำเนินของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน ไม่ใช่เป็นการทำงานที่เพิ่มภาระให้บุคลากรในสถานศึกษา แต่เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำ และถือเป็นหนึ่งของการทำงานปกติที่ต้องมีการตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ซึ่งสถานศึกษาได้ทำเป็นปกติ แต่อาจไม่ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ดังนั้น ก่อนทำการประเมินจะต้องศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าอยู่ในสภาพใด จุดใด โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่แล้วรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อเป็นหลักฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าควรกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในทิศทางใดในอนาคต โดยสถานศึกษาจัดทำคำสั่งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าประชุม

4. การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในนั้นจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน โดยสถานศึกษาจะต้องเชิญบุคลากรทุกคนเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันและทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก และควรวิเคราะห์นโยบาย / โครงการของตนเองว่าสอดคล้อง กับมาตรฐานการอาชีวศึกษามากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันของบุคลากร ดังนี้

4.1 จัดทำคำสั่งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าประชุมทุกคน

4.2 จัดทำวาระการประชุม / นโยบายคุณภาพ / เอกสารประกอบการประชุม

4.3 ดำเนินการประชุม / ทำความเข้าใจนโยบายการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา / มาตรฐานการอาชีวศึกษา / บันทึกการประชุม

4.4 สรุปข้อตกลงแนวปฏิบัติ / จัดทำรายงานการประชุม

5. มาตรฐานการอาชีวศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน

สถานศึกษาจำเป็นต้องมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรทุกคนรับผิดชอบในการประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษากำหนด เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน โดยให้บุคลากรศึกษามาตรฐานที่รับผิดชอบรวมทั้งตัวบ่งชี้ในแต่มาตรฐานรวมทั้งสำรวจสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่รับผิดชอบ

6. การกำหนดกรอบการประเมิน

เป็นการกำหนดแนวทางในการประเมินผลภายใน ว่ามีกระบวนการดำเนินงานอย่างไรใครผู้เป็นรับผิดชอบ และควรดำเนินการเมื่อใด

7. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เป็นการกำหนดเกณฑ์การตัดสินการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งต้องทำอย่างเปิดเผยและเปิด โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเกณฑ์การตัดสินที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

8. การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน

เป็นการออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล และแหล่งให้ข้อมูล

9. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับลักษณะของ ข้อมูล และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

10. การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา

เป็นการนำผลการประเมินมาใช้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะได้ข้อมูลที่จะช่วยในการหาแนวทางการพัฒนาตนเองในส่วนที่ต้องแก้ไข โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

11. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา

เป็นการหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรหาทางช่วยตนเองก่อน ในกรณี การแก้ปัญหาอยู่นอกเหนือความสามารถของสถานศึกษาก็อาจหาแนวทางอื่น เช่น การขอความช่วยเหลือจากสหหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การรายงาน

12. การทำรายงานการประเมินตนเอง

เป็นการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมได้รับการตรวจสอบการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

13. การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง

เป็นการนำผลการประเมิน ไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียน ครู ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555

มาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพและมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษา ที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 มี 1 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษาและ ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพ ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา

มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 10 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป

(5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน ชุมชน ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (v - net) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไป (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (v - net) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไปในกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษารับรอง (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้า (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.9 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงานหรือสถานศึกษา หรือผู้บริการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.10 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการทดสอบสมรรถนะช่วงชั้นปี (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระดับคุณภาพในการใช้และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ หรือประชาคมอาเซียน (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ระดับคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ระดับคุณภาพในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ระดับคุณภาพในการฝึกงาน (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ระดับคุณภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ระดับคุณภาพในการพัฒนาสถานศึกษาตามอัตลักษณ์ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ระดับคุณภาพในการบริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ระดับคุณภาพในการบริหารความเสี่ยง (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ระดับคุณภาพในการจัดระบบดูแลผู้เรียน (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.8 ระดับคุณภาพในการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษา และการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.9 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และคอมพิวเตอร์ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.10 ระดับคุณภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.11 ระดับคุณภาพในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.12 ระดับคุณภาพในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและ หรือต่างประเทศ (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 4 ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการการบริการวิชาชีพและวิชาชีพ (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 5 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการ โครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของผู้เรียน (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยของครู (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 6 ด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการรักชาติ เทิดทูน พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทะนุบำรุง ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 ระดับคุณภาพในการส่งเสริมด้านการศึกษาและนันทนาการ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจ (5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ระดับคุณภาพในระบบการประกันคุณภาพภายใน (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ระดับคุณภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 (5 คะแนน)

มาตรฐานการศึกษา

ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานศึกษา พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556 : 125) ให้ความหมายของคำว่ามาตรฐาน หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด

สุนทร พูนพิพัฒน์ (2540 : 14) ได้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน (Standard) หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้น จากการเห็นพ้องต้องกันและได้รับความเห็นชอบจากองค์กรหรือหน่วยงานที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปเอกสารดังกล่าวได้วางกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่มีคุณลักษณะ เฉพาะแห่งกิจกรรมหรือผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ประโยชน์กันทั่วไป จนเป็นปกติวิสัย โดยมุ่งให้บรรลุถึงความสำเร็จสูงสุดตามข้อกำหนดที่วางไว้

กรมวิชาการ (2540 : 1) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาว่า หมายถึงข้อกำหนดทางการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องมี ต้องใช้ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ

3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง วิธีการและเทคโนโลยีเชิงระบบ ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนดที่ต้องการให้เกิดขึ้น อาจเป็นสภาพด้านปัจจัย วิธีการดำเนินงาน หรือผลผลิตที่มีคุณภาพ

มาตรฐานการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555 : 2 – 3) เป็นองค์กรของรัฐที่ได้ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาโดยได้นำร่างดังกล่าวไปใช้ทำการพิจารณาจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานราชการและนักการศึกษาอย่างกว้างขวาง และได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกำหนดเป็นมาตรฐานการอาชีวศึกษาจำนวน 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ และส่วนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 1 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้

จากมาตรฐานการอาชีวศึกษาดังกล่าว เป็นมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมาตรฐานการอาชีวศึกษา 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ และ 1 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555 : 17–87) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ เป็นการพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความรู้ในเชิงวิชาการ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถเป็นผู้ประกอบการหรือทำงานในสถานประกอบการจนเป็นที่ยอมรับ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

มาตรฐานที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือประชาคมอาเซียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ เป็นการบริหารการอาชีวศึกษาเป็นฐาน มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย มีการจัดทำแผนบริหารจัดการสถานศึกษา มีการพัฒนาสถานศึกษาตามอัตลักษณ์ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ มีการบริหารความเสี่ยง มีระบบดูแลผู้เรียน มีการพัฒนาและดูแลทัศนอาคารสถานที่ มีการบริหารจัดการวัสดุครุภัณฑ์ มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการบริหารการเงินและงบประมาณมีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย

มาตรฐานที่ 4 ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ เป็นการบริการ วิชาการและวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ เป็นการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนมีการเผยแพร่

มาตรฐานที่ 6 ด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในด้านการรักชาติเทิดทูนพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทะนุบำรุง ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ

มาตรฐานที่ 7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ เป็นการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 1 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้
มาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษารอบสาม การประเมินภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) มาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 การบริหารการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 การประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้ฐาน (8 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (2 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (2 ตัวบ่งชี้) ดังนี้ (สมาน อัสวภูมิ, 2554 : 103-130)

กลุ่มตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ประสิทธิภาพของการจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
11. ผลการดำเนินโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา
12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

คำนิยามของกลุ่มตัวบ่งชี้

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นการพัฒนาจากรอบแรกและรอบสอง ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 - 8

กลุ่มตัวบ่งชี้เอกลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 9 - 10

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมและแก้ปัญหาสังคมของสถานศึกษา เช่น การปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมและสืบสานโครงการตามพระราชดำริและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การป้องกันสิ่งเสพติด การพร้อมรับการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน การอนุรักษ์พลังงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การสร้างสังคมดีสุขและความปรองดอง ฯลฯ โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดและหน่วยงานต้นสังกัดให้การรับรอง การกำหนดตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 11 - 12

รูปแบบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบ การประเมิน 5 รูปแบบ

1. การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 และ 6.2
2. การประเมินเชิงปริมาณและเชิงพัฒนา ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 5.1 – 5.8
3. การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 และ 2.2
4. การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 6.1, 7, 9, 10 และ 12
5. การประเมินเชิงคุณภาพและพิจารณาผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Better)

ได้แก่

ตัวบ่งชี้ที่ 11

จากมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนด 38 มาตรฐาน 125 ตัวบ่งชี้ นั้น สำหรับในการประเมินภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือที่เรียกว่า สมศ. นั้น ได้กำหนดในการ ประเมินภายนอกกรอบสองไว้ 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ และให้ทุกโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ใช้ในการประเมินมาตรฐานการศึกษา ส่วนมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในการประเมินภายนอก กรอบสองมี 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 51-57) มีดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้
 - มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้
 - มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้
 - มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้
 - มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจรรณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้
 - มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีตัวบ่งชี้จำนวน 8 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

2. มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวบ่งชี้จำนวน 8 ตัวบ่งชี้

3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ธนาวุฒิ ส่องแสง (2553 : 111) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร

เขต 1 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ คุณภาพผู้เรียน และการบริหารการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

วิรุพรัตน์ วาริระนิช (2554 : 148 – 159) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แตกต่างกันตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์การทำงาน ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยมีดังนี้ 1) โรงเรียนควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผนปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในเพื่อกำหนดเป้าหมายให้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา และ 2) ควรมีการนิเทศให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประเมินตนเองให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา

ศุภกานต์ เจริญรัตน์ (2554 : 74) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการเตรียมการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน ตามลำดับ

โกวิท หาญสมบัติ (2555 : 93 – 94) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า 1) การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ส่วนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาและ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และ 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอย่างชัดเจนและผู้อำนวยการ โรงเรียนต้องร่วมกับครูในการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนให้มีการนำผลการประกันคุณภาพภายใน ไปพัฒนาการเรียน การสอน

เจษฎา พรหมบุตร (2555 : 78 – 79) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการโรงเรียนชั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมรายด้านและรายข้อเกือบทั้งหมด ยกเว้นเรื่องโรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองและ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการโรงเรียนชั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมดไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กานต์วี เกิดสมศรี (2556 : 77 – 81) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05

นิวัฒน์ อุ่นพิกุล (2556 : 109 – 110) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการควบคุมคุณภาพ การศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ 3) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

รัตนิกร แสงงาม (2556 : 113 – 114) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนของโรงเรียนมัธยม ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนของโรงเรียนมัธยมในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ที่ผลการศึกษาวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นงานที่มีรายละเอียด ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการต่าง ๆ มากมาย ซึ่งไม่ว่าโรงเรียนจะมีขนาดใดก็ตาม ต่างก็ต้องทำงาน ที่เหมือนกันทุกอย่าง แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในด้านของจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานน้อย

กว่า แต่ภาระงานประกันคุณภาพการศึกษาเท่ากันกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ

รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557 : 100 – 102) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมเกิดจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่ให้ความสำคัญ ขาดความร่วมมือการดำเนินการขาดการกำกับติดตาม ขาดการประเมินผลที่ได้มาตรฐานและต่อเนื่อง และไม่มีการนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการดำเนินการครั้งถัดไป และ 3) ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวม ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้าประชุมอบรมสัมมนา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ปรับหลักสูตรให้เข้ากับบริบทโรงเรียน จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์สภาพปัญหาโดยใช้ SWOT นำผลที่ได้มากำหนดแผนกลยุทธ์ครั้งถัดไป จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลาย มีประสิทธิภาพ มีการเก็บข้อมูลโดยผู้รับผิดชอบที่ถูกต้องตั้งเพื่อรวบรวมเป็นเล่มรายงานผลต่อไป บุคลากรควรรายงานผลการปฏิบัติงานของตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรนำผลการประเมินไปใช้พัฒนางาน

สุตารัตน์ นิยมมาลี (2557 : 114 – 118) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่โดยรวม และเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ยกเว้นด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันและประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 4) ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรได้แก่ พัฒนาการด้านการอ่านออกเสียงไม่ชัดเจนเนื่องจากติคภาษาถิ่น เทคโนโลยีการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน งบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สะดวกในการบริหารจัดการ และขาดการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่เพียงพอและมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมนักเรียนใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า ต้องการให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ ควรใช้หลักในการบริหารงานที่เป็นธรรมและถูกต้อง และควรมีการกระจายเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกหมู่บ้าน ควรมีการเพิ่มกำลังบุคลากรและพัฒนาตนเอง

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังคงดำเนินต่อไป แม้ว่าจะไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ปัญหาส่วนใหญ่คือ การขาดความรู้ความเข้าใจ, ภาวขาดงบประมาณ ครูไม่ได้รับการอบรมและพัฒนา อีกสาเหตุหนึ่งคือ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้ร่วมงานน้อย ตลอดจนโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีการดำเนินงานและปฏิบัติแตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยได้ค้นคว้า จึงรวบรวมมาเพื่อนำเสนอได้ดังนี้

บาสเด็น (Basden, 2000 : 1684 - A) ได้ศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนโรงหนึ่งซึ่งเมื่อทีมบุคคลภายนอกออกจากโรงเรียนไปแล้วก็กลับมาทำงานของคนตามปกติ ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจจำนวน 12 ฉบับ นำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจเยี่ยมการภายนอกกับเจตคติต่อความถี่และระดับของการเข้าเกี่ยวข้องของครู ในกิจกรรมที่หลากหลายของ โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีผลละกันอยู่ถึงแม้จะมีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยมาก แต่มีตัวแปรบางตัวแปร ที่พบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการตรวจเยี่ยมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการตรวจเยี่ยม ตัวแปรที่มีนัยสำคัญส่วนมากเกี่ยวข้องกับบุคคลที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมหลากหลายเหล่านั้น

ฟูนหลง (Fuinlong. 2001 : 4691 - A) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษาในปัจจุบันในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของไทย ศึกษาความสอดคล้องของการปฏิบัติการ ประกันคุณภาพของสถาบันเหล่านี้เกณฑ์บังคับของทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งประโยชน์และความ ยุ่งยากที่สัมพันธ์กับปฏิบัติการประกันคุณภาพ และได้ศึกษาการพัฒนาการการปฏิบัติการประกัน คุณภาพการศึกษาในอนาคตตามการรับรู้ของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสำนักงาน การประกันคุณภาพการศึกษา วิธีการศึกษา ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นส่งทางไปรษณีย์เพื่อ รวบรวมข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนและภาครัฐภายใต้การกำกับดูแลของ ทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 52 สถาบัน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ผล การศึกษาสรุปได้ดังรูปแบบการประกันคุณภาพของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นต้น แบบสำหรับการ ปฏิบัติการประกันคุณภาพของสถาบันในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกแห่งของไทย นอกจากนี้ 10 สถาบันในทั้งหมด 52 สถาบันใช้รูปแบบ ISO 9000 ในระดับโรงเรียนและระดับภาควิชา 1 สถาบันใช้ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับภาควิชา สถาบัน 8 แห่ง แสดงความสนใจในการปรับ ใช้การปฏิบัติที่มีคุณภาพเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จเช่นการปฏิบัติทางสภาพแวดล้อม ที่มีคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ 5 สถาบันการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าการปฏิบัติการประกันคุณภาพของสถาบัน ที่ตอบสนองเป็นไปตามระดับต่าง ๆ ขององค์ประกอบคุณภาพสำคัญ 9 องค์ประกอบของ ทบวงมหาวิทยาลัยประโยชน์และความยุ่งยากของทบวงมหาวิทยาลัยและรูปแบบ ISO 900 สำหรับหน้าที่ทางการบริหารและทางวิชาการได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในขณะที่ประโยชน์และ ความยุ่งยากของรูปแบบการจัดการที่มีคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จไม่สามารถระบุได้

โมเซีย (Mosia. 2003 : 3493 - A) พยายามตอบคำถามวิจัยที่ว่าโครงสร้างการบริหาร การจัดการสถาบันเป็นที่ปรวิรรตแล้วนั้นส่งผลกระทบต่อกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้หรือไม่ วิธีการศึกษาได้วิเคราะห์ทฤษฎีและข้อค้นพบ ต่างๆ ที่มีชื่อเสียงทางคุณภาพเกี่ยวกับความเข้าใจคุณภาพ อีกด้านหนึ่งที่สำรวจโดยใช้วิธีตอบ คำถามวิจัยโดยทางทฤษฎี คือการปรวิรรตโครงสร้างการบริหารจัดการในสถาบันการอุดมศึกษา และวิธีการที่ครอบคลุมกำหนดการบริหารจัดการและคุณภาพการศึกษาไว้ในระเบียบวาระ และ ได้ศึกษากรณีศึกษานานาชาติรวมทั้งปริทัศน์และสอบสวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสมมุติฐานซึ่ง ยืนยันว่าการปรวิรรตโครงสร้างการบริหารจัดการมีผลกระทบต่อกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันการอุดมศึกษาทั่วโลก ผลการศึกษาประการหนึ่งคือ ลักษณะที่เป็นเอกภาพนั้น คือผลกระทบต่อประกันคุณภาพต้องการทำให้เป็นประวัติ ความพยายามทำการปรวิรรตได้ทำ ให้สถาบันการอุดมศึกษาถูกจัดอยู่ในประเภทที่ต่างกันมากสองประเภท คือสถาบันที่ได้เปรียบทาง ประวัติและสถาบันที่เสียเปรียบทางประวัติ กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาที่สำคัญ คือ สถาบันการ

อุดมศึกษาในประเภทที่มีการขยายการประกอบการ และประเภทที่ดินแบบดั้งเดิมนั้นได้รับผลแตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทไม่แน่นอน ไม่มั่นคง และประเภทเกิดขึ้นใหม่ มั่นคง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีภาวะวิเคราะห์ในเชิงลึกแล้ว ผลการศึกษาพบอีกว่า ด้านจุดแข็งของข้อค้นพบนั้น การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการต่อไปได้เพื่อส่งเสริมคุณภาพของ โครงสร้างการบริหารจัดการสถาบัน การศึกษาเป็นทรัพยากรสำหรับสถาบันการอุดมศึกษาของรัฐ ได้ทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่มีปัญหาการบริหารจัดการมานานซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายที่มี คุณภาพระดับชาติที่กว้างขึ้นโดยไม่ตั้งใจ

สตีฟเวนส์ (Stevens. 2004 : 2737-A) ได้ศึกษาการรับรู้ที่เกณฑ์ของ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษามีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและศึกษาการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเภทต่างๆระดับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นผลที่เกณฑ์ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษามีต่อระบบ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการศึกษาทำการสำรวจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 147 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง บุคลากร โรงเรียน และการบริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบบสำรวจเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับผลที่เกณฑ์ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษามีต่อ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในเขตชานเมือง แบบสำรวจมีคำถาม 74 ข้อ ใช้ตอบคำถามวิจัย ข้อ 1 ถึง 4 ตามข้อมูลที่ได้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การใช้เกณฑ์ของ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษาในระดับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นต้องการทำงานมากขึ้น และความชัดเจนมากขึ้นในความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บุคลากร โรงเรียนในฐานะผู้มีส่วนได้เสียได้ระบุความต้องการมากที่สุดคือ การปรับปรุงการใช้ระบบและความมุ่งหมายของระบบในระดับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ปกครอง และการบริการได้รับการสนับสนุนอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นในการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการที่เกณฑ์ของ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษาส่งผลกระทบต่อ โรงเรียน อย่างไรก็ตามผู้ปกครอง ได้ระบุความต้องการการปรับปรุงหลายด้าน ด้านที่สำคัญที่ได้รับ การปรับปรุงจากการศึกษาครั้งนี้มี 4 ด้าน คือ การสื่อสาร หลักสูตร การวางแผนปรับปรุง โรงเรียน และการจัดการระบบในแต่ละด้านที่สนับสนุนเกณฑ์ของ Badrige เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา แสดงให้เห็นบทบาทที่วิกฤตในการสร้างกระบวนการปริวรรตที่ประสบความสำเร็จขึ้นในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น

แคร์โรลิน (Carolyn. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในชานเมืองเมสซาชูเซตส์ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงภาวะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครอง นั่นคือ ผลผลิต (นักเรียน) ต้องตอบสนองต่อลูกค้าและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้บริหาร

โรงเรียนต้องแสดงภาวะปัจจัยและด้านกระบวนการในด้านผลผลิต โรงเรียนจะต้องกำหนดซึ่งรวมทั้งมาตรฐานด้านผลผลิต

ซารอน (Sharon. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ใหญ่กับการมีต่อการคุณภาพศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงของรัฐเทนเนสซี พบว่า

1) คุณลักษณะของอาจารย์ใหญ่กับคุณภาพศึกษาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) ด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

ดอนนา (Donna. 2006 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษากับการปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า

1) คุณลักษณะของอาจารย์ใหญ่กับการปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) ด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังส่งผลต่อตัวครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน

จากผลงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ได้นำเสนอมาแล้วสามารถสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาต้องดำเนินการตามกรอบกฎหมาย นโยบายของแต่ละประเทศ ที่จะกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งมีการบริวรรตเปลี่ยนแปลง ปฏิรูปหลักสูตร นโยบายการจัดระบบบริหารจัดการ การปฏิรูปโครงสร้าง เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้กำหนดนโยบายต้องมีเอกภาพในการพิจารณาถึงความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนเปิดโอกาสให้ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากผู้มีส่วนได้เสียในระดับท้องถิ่นและสามารถปรับมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ตามบริบทของชุมชน เนื่องจากรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ ยังไม่มีรูปแบบการบริหารหรือปฏิบัติที่เบ็ดเสร็จ จึงควรใช้เครือข่ายในชุมชนและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเจตคติที่ดี มีการนิเทศที่ดี มีความชำนาญการสามารถนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้เสีย ต้องคำนึงถึงผลผลิตคือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาธารณชนเพื่อสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำนวน 7 สถานศึกษา (วิทยาลัยเทคนิค) ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครู จำนวน 954 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 989 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กรณีผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประชากรซึ่งมีจำนวน 35 คน ส่วนครูได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี. 2553 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายตามสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เทคนิค	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง
	ผู้บริหาร	ครู	ครู
เทคนิคคูเมือง	5	43	13
เทคนิคชัยภูมิ	5	85	25
เทคนิคนครราชสีมา	5	290	85
เทคนิคบุรีรัมย์	5	252	73
เทคนิคสุรนารี	5	68	20
เทคนิคสุรินทร์	5	71	20
เทคนิคหลวงพ่อกุณ	5	145	42
รวม	35	954	278

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน โดยเป็นข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย (✓)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง 5

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แบ่งระดับตามสภาพการดำเนินงานเป็น 5 ระดับ ซึ่งดังนี้

- 5 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในมาก
- 3 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในปานกลาง

2 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในน้อย

1 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended form) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย ที่เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายใน

2.2 กำหนดกรอบแนวความคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ

2.3 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

2.5 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงตามมุ่งหมายของการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.5.1 นายสมชัย อินอ่อน วุฒิการศึกษา ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5.2 นายสมชาย อินทร์ปรังค์ วุฒิการศึกษา คอ.ม. (สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 นายอดุลย์ ผิวผัน วุฒิการศึกษา ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คนและครูจำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2.8 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ โดยทดสอบด้วย t -test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 260) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.55 – 17.02

2.9 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96 ซึ่งมีค่าสูง

2.10 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงประธานอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประธานอาชีวศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ แจ้งสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลและนัดหมายวันเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์
5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลากำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่าแบบสอบถาม จำนวน 313 ฉบับเก็บรวบรวมมาได้จำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม และกำหนดตัวเลข แทนค่าข้อมูลในแต่ละข้อ

3. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

3.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การแปลความหมาย และการจัดอันดับ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 163) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent samples test)

3.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé Method)

3.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการวิเคราะห์หาค่า t เป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 262)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent samples) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้สถิติ t-test Independent มีสูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติ F - test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ้ มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 346)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{\text{Within}}) \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

- เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
 F* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)
 MS_{Within} แทน ค่า Mean Square within group ที่คำนวณไว้แล้วใน
 การวิเคราะห์ความแปรปรวน
 n₁, n₂ แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution

* แทน มินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร

การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร

การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏในตาราง 4.1 ต่อไปนี้

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง
และประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	35	11.20
1.2 ครู	278	88.80
รวม	313	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 ต่ำกว่า 5 ปี	84	26.60
2.2 5 – 10 ปี	114	36.40
2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	115	36.70
รวม	313	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 313 คน เมื่อจำแนก
ตามสถานภาพตำแหน่ง ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นครู จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 88.80 และ
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การ
ทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70
รองลงมาคือ 5 – 10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 84 คน
คิดเป็นร้อยละ 26.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ดังปรากฏในตาราง 4.2 - 4.5 ต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	4.46	0.39	มาก	1
2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.34	0.44	มาก	3
3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.37	0.31	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.39	0.30	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ด้าน การประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับหลักสูตร วิทยาลัยฯ ความต้องการของชุมชนและพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา	4.60	0.56	มากที่สุด	2
2. มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.61	0.54	มากที่สุด	1
3. มีการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายและความจำเป็นเร่งด่วนของการดำเนินงาน	4.53	0.55	มากที่สุด	5
4. การจัดเตรียมเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ครูได้ใช้ศึกษา	4.51	0.57	มากที่สุด	6
5. มีการกำหนดปฏิทินในการปฏิบัติงานไว้ทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มงานจนสรุปผลงาน	4.47	0.60	มาก	9
6. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.53	0.57	มากที่สุด	4
7. การวางแผนพัฒนาเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.45	0.61	มาก	11
8. การจัดโครงสร้างการบริหาร การจัดแบ่งสายงาน เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.45	0.61	มาก	12
9. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.54	0.60	มากที่สุด	3
10. การแบ่งงาน การมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.42	0.58	มาก	15

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
11. มีการเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.50	0.62	มากที่สุด	7
12. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.19	0.69	มาก	20
13. บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.36	0.68	มาก	19
14. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทำงานตามความถนัด	4.39	0.63	มาก	18
15. มีการประชุมบุคลากรในสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง	4.44	0.70	มาก	13
16. บุคลากรสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.43	0.61	มาก	14
17. มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน โดยจัดความสำคัญของความสำคัญของงานเพื่อให้เหมาะสมคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.47	0.60	มาก	10
18. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเตรียมความพร้อมต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.48	0.59	มาก	8
19. การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.42	0.62	มาก	17
20. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการไปตามแผนงานที่กำหนด	4.43	0.62	มาก	16
รวมเฉลี่ย	4.46	0.39	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 9 และข้อ 11 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ข้อ 1 สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับหลักสูตร วิทยาลัยฯ ความต้องการของชุมชนและพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 12 บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวม และรายข้อ

ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
21. การจัดทำเครื่องมือและเอกสารเกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.47	0.59	มาก	2
22. มีการนิเทศกำกับติดตามงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อเป็นการให้กำลังใจและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานตามแผน	4.43	0.64	มาก	3
23. มีการวางกรอบในการประเมินอย่างชัดเจนสมบูรณ์ เครื่องมือมีความเหมาะสมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.51	0.57	มากที่สุด	1
24. มีการตรวจสอบระหว่างการดำเนินงานตามแผนและเก็บข้อมูลเป็นระยะ ๆ	4.33	0.68	มาก	9
25. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือเพื่อการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.25	0.68	มาก	17
26. การจัดแบ่งหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.29	0.72	มาก	12
27. มีการแปลความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน	4.27	0.66	มาก	15
28. จัดทำแผนกำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.58	มาก	4

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
29. ตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.31	0.63	มาก	10
30. การจัดเก็บระบบข้อมูลของการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.40	0.57	มาก	5
31. มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลและให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุง	4.34	0.72	มาก	8
32. การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างการดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.37	0.62	มาก	6
33. การทบทวนและปรับแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.26	0.71	มาก	16
34. พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ	4.29	0.76	มาก	11
35. การนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อการจัดทาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	4.36	0.61	มาก	7
36. มีการประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยสรุปเป็นภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา	4.28	0.72	มาก	13
37. การนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.27	0.71	มาก	14
รวมเฉลี่ย	4.34	0.44	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 23 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 23 มีการวางกรอบในการประเมินอย่างชัดเจนสมบูรณ์

เครื่องมือมีความเหมาะสมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ข้อ 21 การจัดทำเครื่องมือและเอกสารเกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 25 บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
38. การจัดเก็บระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.32	0.74	มาก	13
39. การมอบหมายหน้าที่ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.37	0.67	มาก	6
40. การกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน	4.33	0.72	มาก	11
41. การจัดสรรงบประมาณที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.45	0.59	มาก	3
42. จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.49	0.67	มาก	2
43. การนำผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจ้งต่อบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.55	มาก	7
44. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา	4.51	0.53	มากที่สุด	1
45. การนำผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	4.31	0.63	มาก	14
46. การสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและทั่วถึง	4.43	0.64	มาก	4
47. มีการเสนอแนะข้อปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร	4.34	0.71	มาก	9

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
48. มีการจัดอันดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องพัฒนาแก้ไข ก่อนแล้วพัฒนางแผนจัดทำเป็นโครงการ กิจกรรมใน ภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป	4.33	0.65	มาก	10
49. จัดทำระบบสารสนเทศและจัดเก็บเป็นข้อมูลเพื่อใช้ ตัดสินใจในการบริหาร และนำเสนอต่อหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	4.42	0.64	มาก	5
50. มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและการประเมินผลทุก ภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา	4.32	0.66	มาก	12
51. การจัดทำรายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม	4.36	0.70	มาก	8
52. การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาต่อบุคลากรและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	4.15	0.64	มาก	15
รวมเฉลี่ย	4.37	0.31	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 44 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 44 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ข้อ 42 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 52 การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.15$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ดังปรากฏในตาราง 4.6 – 4.7 ต่อไปนี้

ตาราง 4.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	4.57	0.35	4.45	
2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.52	0.42	4.32	0.44	2.59*
3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.38	0.29	4.36	0.31	0.28
รวมเฉลี่ย	4.50	0.23	4.38	0.30	2.66*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5	ต่ำกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	4.55	0.29	4.43	0.40	4.42	0.43	3.14*
2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.42	0.38	4.29	0.44	4.34	0.47	2.17
3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.34	0.32	4.36	0.29	4.39	0.32	0.69
รวมเฉลี่ย	4.45	0.23	4.36	0.30	4.39	0.34	1.91

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบข้อแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตาราง 4.8 ดังนี้

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
		4.55	4.43	4.42
ต่ำกว่า 5 ปี	4.55	-	0.12*	0.13*
5 – 10 ปี	4.43		-	0.01
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.42			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.8 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับ 5 – 10 ปี และต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ปรากฏดังนี้

ตาราง 4.9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	25	24.51
2. ควรดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้	19	18.63
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาต้องร่วมกับครูในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปพัฒนาการเรียนการสอน	15	14.71
4. ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	12	11.76
5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรทำความเข้าใจในมาตรฐานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	10	9.80
6. ควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	9	8.82
7. ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	7	6.86
8. ควรกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างชัดเจน	5	4.91
รวม	102	100.00

จากตาราง 4.9 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (ร้อยละ 24.51) รองลงมา คือ ควร
ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 18.63) และ
ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาต้องร่วมกับครูในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาให้มีการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปพัฒนาการเรียนการสอน (ร้อยละ 14.71)
ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผลและ
ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร
การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร
การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกัน
คุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์
การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำนวน 7 สถานศึกษา (วิทยาลัยเทคนิค) ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา จำนวน 35 คนและครูจำนวน 954 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 989 คน

2. กรณีผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประชากรซึ่งมีจำนวน 35 คน ส่วนครูได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายตามสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาทางเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบ t - test ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ มีค่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.55 – 17.02 แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วขอรับแบบสอบถามด้วยตัวเองภายในเวลาที่กำหนดกรณีมีแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเอง สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test แบบ Independent samples test)

4.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รองลงมา คือ ควรดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ต้องร่วมกับครูในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีการนำผลการประกัน คุณภาพภายในไปพัฒนาการเรียนการสอน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องทำตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษา เองก็ต้องพัฒนาคุณภาพ การประกันคุณภาพได้มีการดำเนินการมาแล้วเป็นรายปีการศึกษา จึงถือ เป็นบทบาทหน้าที่ที่คุ้นเคย สถานศึกษาที่ย่อมจะมีสภาพที่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งในบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย 9 หมวด ซึ่งในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ได้กำหนดไว้ชัดเจนทั้งในเรื่อง ของผู้เรียน (มาตรา 22) ในหมวด 5 ได้กล่าวถึงเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา ในหมวด 6 มาตรา ที่สำคัญได้แก่มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพ ภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณธรรมและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกผลวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ อุ่นพิกุล (2556 : 109 – 110) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 พบว่า 1) สภาพการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ร์วี เกิดสมศรี (2556 : 77 – 81) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานพบุรี เขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกนั้นคือ สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงจำเป็นที่สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์รวี เกิดสมศรี (2556 : 77 – 81) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุพรัตน์ วาริระนิช (2554 : 148 – 159) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แตกต่างกันตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการค้าดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความ เรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุพรัตน์ วาริระนิช (2554 : 148 – 159) ได้ศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ไม่แตกต่างกันตาม ประสบการณ์การทำงาน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ได้แก่ ผู้บริหารควรมี

การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท หาญสมบัติ (2555 : 93 – 94) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือ โรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอย่าง ชัดเจนและผู้อำนวยการ โรงเรียนต้องร่วมกับครู ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ให้มีการนำผลการประกันคุณภาพภายใน ไปพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากความมุ่งหมายผลการวิจัย เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ วางแผน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้บังเกิดผลมากยิ่งขึ้น อันจะ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อย ข้อบกพร่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานว่าดีขึ้นหรือลดลงในด้านใด เพื่อนำไปเป็น แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนิน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนว ทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างตัวชี้วัดประเมินคุณภาพการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษา
ไปปรับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดียิ่งขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูรสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). “การประกันคุณภาพของสถานศึกษา.” เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูรสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/webbpp/download/1>. สืบค้นเมื่อ 12/02/2553.
- กว้าง รอบคอบ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2540). ประมวลข้อคิด การประกันคุณภาพการศึกษาและนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สปช. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- กัญญา ปุโรทกานนท์. (2544). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กาญจนา นิยมนา. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์วี เกิดสมศรี. (2556). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ศรีสะเกษ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เกียรติศักดิ์ ทัพบจันทร์. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์. (2544). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- โกวิท หาญสมบัติ. (2555). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คะนิงนิจ อุดรพงษ์. (2546). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จินตนา หัวใจเพชร. (2542). การศึกษาแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา พรหมบุตร. (2555). การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(บริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชวลิต ศรีพวงผกาพันธุ์. (2543). ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ญาณอาภา ทับทิมทอง. (2544). การเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทรงศักดิ์ ชมสวน. (2543). การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ถวิต เดิมรัมย์. (2545). การศึกษาระดับการปฏิบัติและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ธงชัย สุขบุญ. (2550). การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธนาวุฒิ ส่องแสง. (2553). สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธเนศ กิตรงเรือง. (2549). การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษารุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนิตย์ ไชยแก้ว. (2549). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นิยม โพธิ์งาม. (2545). สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนนำร่อง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิวัฒน์ อุ่นพิกุล. (2556). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บรรจง จันทมาศ. (2541). ระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย – ญี่ปุ่น).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิเชษฐการพิมพ์.
- _____ . (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. บุรีรัมย์ : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ผจญ โภจารย์ศรี. (2544, กรกฎาคม). “ผู้บริหารหัวใจสำคัญของความสำเร็จ,” วารสารรายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 3(43) : 12.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2545,” (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.
- พิสนุ ฟองศรี. (2553). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

ยุทธชัย อุตมา. (2553, ตุลาคม). “พระบรมราชาบาท,” *วิทยาจารย์*. 199(7) : 1.

รัตนกรณีย์ สมบูรณ์. (2545). *สภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รัตนนิกร แสงงาม. (2556). *ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยม ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ศรีสะเกษ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร. (2557). *สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.

เรณู ชุ่มวาริ. (2548). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสิริมงคลานุสรณ์ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันชัย ศิริชนะ. (2549). “ประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา”, *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน*. 14(11) : 32.

วันทนา เมืองจันทร์. (2544, กรกฎาคม). “การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา,” *วารสารวิทยาจารย์*. 100(4) : 24.

วัลลภ กันทรัพย์. (2541). *แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตบัณฑิตธรรม.

วิรุพรัตน์ วารีระนิช. (2554). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สงัด อูทรานันท์. (2545). *การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

สงบ ลักษณะ. (2541). “แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา,” *ข้าราชการครู*. 24(6) : 2.

สมานชาติยานนท์. (2550). แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สมาน อัสวภูมิ. (2554). ทำอย่างไรจึงจะผ่านการประเมินรอบสาม. อุบลราชธานี :

อุบลกิจออฟเซต.

สมชัย ตะครวงษ์. (2544). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานการเรียน

การสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

สมพงษ์ โคนเปีย. (2545). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก

ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์

ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมพงษ์ อาจศัตรู. (2549). การศึกษาภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร

การศึกษา). เลข : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. (2541, มีนาคม). “การประกันคุณภาพการศึกษาพลังและความหวัง,”

วารสารปฏิรูปการศึกษา. 121(12) : 8 – 9.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2543 ก.สิงหาคม). “แนวคิดในการพัฒนาคนและกระบวนการเรียนรู้,”

วารสารข้าราชการครู. 19(6) : 8 - 9.

_____. (2543ข). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมวิชาการ.

สวาท มูลละ. (2548). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).

เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สายัณฑ์ เสถียรบุตร. (2545). สภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ

การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลลา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2553). แผนปฏิบัติการ ประจำปี

งบประมาณ 2554. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อ
รองรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยปี 2544. กรุงเทพฯ
: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
พิมพ์ดี.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา. (2553). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุคนธ์ สากลวาริ. (2545). สภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภารัตน์ ฉิมมาลี. (2557). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การ
บริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุนทร พูนพิพัฒน์. (2540). ระบบบริหารคุณภาพ. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์.
- สุพจน์ เอียงกฤษ. (2553). "ผู้บริหารมหาวิทยาลัยกับการประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา," มติชน. 16(7) : 12.
- ศุภกานต์ เจริญรัตน์. (2554). ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การ
บริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อดิศักดิ์ สวณสวรรค์. (2548). การศึกษาปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2553, ธันวาคม). “ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา,”
วารสารวิชาการ. 13(12) : 9 – 12.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). “แนวคิดการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ,” **ข้าราชการครู**. 19(3) : 5 – 9.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). **การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาตามเกณฑ์ของทวงมหาวิทยาลัย.**
กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- Basden, L. L. (2000, November). “Illinois Quality Assurance and Improvement Planning
Process : Examining the Relationship between External Review Visit and Internal
Review and Planning Process.” **Dissertation Abstracts International**. 61(5) :
1684 - A.
- Carolyn, M. C. (2005). **A Study of Proficiency Team Leadership to Improve Standards-
based Education at a Suburban Massachusetts Middle School.** (Online). East
Tennessee State University. Available URL : <http://www.lib.umi.com/dissertations/>
- Coombs, C.H. (1970). “On the Use of Objective Elimination”, **Educational and Psychological
Measurement**. 13(53) : 308 - 310.
- Donna, M. B. (2006). **Elementary School Principals’ Beliefs about Mathematics Education
and their Leadership Practices.** Doctoral Dissertation, University of Florida.
Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3385925).
- Fuinlong, C. (2001, June). “The Use of Quality Assurance Models in Thai Colleges and
Universities.” **Dissertation Abstracts International**. 61(12) : 4691 - A .
- Krejcie, R. V. & Morgan. D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities.”
Educational and Psychological Measurement. 80 : 607 - 610.
- McDonald, R.P. (1999). **Test Theory : A Unified Treatment.** Mahwah, New Jersey : Lawrence
Erlbaum associates, publishers.
- Mosia, N. T. (2003, April). “The Impact of Transformed Institutional Governance
Structures on Quality Assurance Mechanisms in Higher Education in South
Africa.” **Dissertation Abstracts International**. 63(10) : 3493 - A.

Sharon, D. W. (2005). **An Examination of the Relationship between the Predominant Leadership Style among Principals and the Delivery of a Quality Education in Elementary Schools.** Doctoral Dissertation, East Tennessee State University.
Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3411955).

Stevens, S. W. (2004, February). "Transformational Study in a Suburban Middle School : Linking a Classroom Learning System to the Baldrige Criteria for Education Excellence and Quality Assurance." **Dissertation Abstracts International.** 64(8) : 2737-A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๓๑๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายอดุลย์ ผิวมัน

ด้วย นายสมิคร นรินทร์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ โดยมี ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๓๑/ ๖๓๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๔ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายสมชาย อินทร์ปรางค์

ด้วย นายสมักร นรินทร์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ โดยมี ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๑๒๒๓, ๐ ๔๕๖๐ ๓๖๓๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ ๖๓๑๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายสมชัย อินอ่อน

ด้วย นายสมิศร นรินทร์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันอาชีวศึกษากาศตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ โขงมี คร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๑๒๒๓, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๓๖ ศอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๓๓/ว๓๘๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๓๑๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน

ด้วย นายสมัคร นรินทร์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕
โดยมี อาจารย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์
ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ ด้วย นายสมัคร นรินทร์รัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง
สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๓ ตั๋ว ๗๕๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๑๑๘๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๘

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายสมิคร นรินทร์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานประกอบการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ โดยมี อาจารย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมकुณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๓๒๒๓ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๓ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
2. แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของสถานศึกษาดังนั้น จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริง

นายสมัคร นรินทร์รัมย์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ผู้บริหาร

() ครู

2. ประสบการณ์การทำงาน

() ต่ำกว่า 5 ปี

() 5 ปี - 10 ปี

() มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

คำชี้แจง กรุณาพิจารณาข้อความในแบบสอบถาม ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 อยู่ในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายความว่า มีคามคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีคามคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายความว่า มีคามคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีคามคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า มีคามคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับหลักสูตร วิทยุทัศน์ ความต้องการของชุมชนและพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา					
2	มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้					
3	มีการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายและความจำเป็นเร่งด่วนของการดำเนินงาน					
4	การจัดเตรียมเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ครูได้ใช้ศึกษา					
5	มีการกำหนดปฏิทินในการปฏิบัติงานไว้ทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มงานจนสรุปผลงาน					
6	การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
7	การวางแผนพัฒนา เพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	การจัดโครงสร้างการบริหาร การจัดแบ่งสายงาน เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
9	แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
10	การแบ่งงาน การมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
11	มีการเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง					
12	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
13	บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
14	ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทำงานตามความถนัด					
15	มีการประชุมบุคลากรในสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง					
16	บุคลากรสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
17	มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน โดยจัดความสำคัญของความสำคัญของงานเพื่อให้เหมาะสมคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด					
18	การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเตรียมความพร้อมต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
19	การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
20	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการไปตามแผนงานที่กำหนด					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
21	ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำเครื่องมือและเอกสารเกี่ยวกับการตรวจสอบการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
22	มีการนิเทศกำกับติดตามงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อเป็นการ ให้กำลังใจและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานตามแผน					
23	มีการวางกรอบในการประเมินอย่างชัดเจนสมบูรณ์ เครื่องมือ มีความเหมาะสมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้					
24	มีการตรวจสอบระหว่างการดำเนินงานตามแผนและเก็บข้อมูล เป็นระยะ ๆ					
25	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือเพื่อตรวจสอบการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
26	การจัดแบ่งหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
27	มีการแปลความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำมา เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน					
28	จัดทำแผนกำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
29	ตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้					
30	การจัดเก็บระบบข้อมูลของการตรวจสอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา					
31	มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลและให้คำปรึกษา แนะนำในการ ปรับปรุง					
32	การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างการดำเนินงาน ตรวจสอบคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
33	การทบทวนและปรับแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ เหมาะสมกับการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
34	พัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ					
35	การนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา					
36	มีการประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยสรุปเป็นภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา					
37	การนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
38	ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดเก็บระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
39	การมอบหมายหน้าที่ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
40	การกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน					
41	การจัดสรรงบประมาณที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
42	จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
43	การนำผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจ้งต่อบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง					
44	การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา					
45	การนำผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา					
46	การสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและทั่วถึง					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
47	มีการเสนอแนะข้อปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร					
48	มีการจัดอันดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องพัฒนาแก้ไขก่อนแล้ว พัฒนางานแผนจัดทำเป็น โครงการ กิจกรรมในภาคเรียนหรือปี การศึกษาต่อไป					
49	จัดทำระบบสารสนเทศและจัดเก็บเป็นข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจใน การบริหาร และนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
50	มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและการประเมินผลทุกภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา					
51	การจัดทำรายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม					
52	การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ 5

1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา

.....

.....

2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

.....

.....

3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ก

คำอ่านจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

แบบสอบถาม	ค่า t	แบบสอบถาม	ค่า t
ข้อ 1	6.44	ข้อ 27	11.56
ข้อ 2	8.83	ข้อ 28	9.21
ข้อ 3	7.40	ข้อ 29	14.11
ข้อ 4	12.53	ข้อ 30	11.13
ข้อ 5	10.77	ข้อ 31	10.94
ข้อ 6	11.80	ข้อ 32	10.71
ข้อ 7	10.13	ข้อ 33	10.13
ข้อ 8	9.38	ข้อ 34	13.69
ข้อ 9	4.78	ข้อ 35	9.21
ข้อ 10	7.27	ข้อ 36	7.87
ข้อ 11	10.84	ข้อ 37	6.65
ข้อ 12	9.59	ข้อ 38	4.68
ข้อ 13	10.37	ข้อ 39	4.53
ข้อ 14	17.20	ข้อ 40	2.55
ข้อ 15	11.50	ข้อ 41	3.36
ข้อ 16	12.94	ข้อ 42	3.17
ข้อ 17	12.52	ข้อ 43	3.17
ข้อ 18	14.18	ข้อ 44	5.65
ข้อ 19	10.60	ข้อ 45	4.78
ข้อ 20	11.65	ข้อ 46	4.97
ข้อ 21	7.75	ข้อ 47	6.81
ข้อ 22	10.52	ข้อ 48	4.33
ข้อ 23	9.44	ข้อ 49	2.84
ข้อ 24	9.71	ข้อ 50	2.71
ข้อ 25	11.04	ข้อ 51	3.24
ข้อ 26	9.66	ข้อ 52	2.58

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสมัคร นรินทร์รัมย์
เดือนปีเกิด	เกิดวันที่ 2 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 15 หมู่ 2 ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่ง	ครู คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2530 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนห้วยราชวิทยาคาร ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2537 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2544 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ - พลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2561 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์